Legitime. ¶ Casus. Dicitur hic q̃ per.l.rij.tab.deferuntur agnatis tutele agnatorum paruulorũ. Item ꝛ tutele liberto rum paruulorum deferunt patronis. nam cum isti agnati ꝛ patroni succederent eis si morerent: bonum est q̃ bona eorum custodiant. quandoq; tamẽ est aliquis qui sperat habere heredi. nõ tamen subijt tutelã vt dicit littera vsq; ad.§. si apud. ibi dicit q̃ agnati proximiores debent subire tutelas ꝛ alij cessare ab ea: adeo q̃ si proximior non potest gerere: vt q̃ sit ab hostib⁹ captus nõ habet locũ sequẽs: immo alius datur a iudice. Itẽ sicut eueniet aliq̃s q̃ quis habeat heredit ates ꝛ nõ tutelam vt dixi. ita euenit contrario vt q̃ habeat tutelam ꝛ non heredit atem. ꝛ de hoc vnum ponit exemplum. Item ꝛ habet quis heredit ates quãdoq; non tutelam: ꝛ de hoc ponit aliud exẽplum: ꝛ hoc dicit vsq; in fi. in fcta.l. dicit q̃ tutela legitima perit etiam minima capitis diminutione pupilli. Vinia mus.

a ¶ Agnatis. sunt autem agnati ꝛc. vt.j.eo.l.sunt antẽ. et dicũtur legitimi. vt in institu. de leg.ag.tute. in princi. sic et bonorum possessio vñ agnati: vocatur vnde legitimi. vt J.vnde legi.in rub.ꝛ vnde cognati.l. legitimos. et dic si sint idonei non als.vt.C.eo.l.fi.

b Cõsanguineis. id est bis qui sunt agnati et cognati naturales. nã quidam sunt agnati tãtũ: vt adoptiui: et bi non vocãtur: alij cognati tantum nec bi vocantur.

c Id est bis. als.i. bis ꝛc.als idem bis ꝛc. et da exemplum de patre qui emancipauit filium contracta fiducia. vt institu.de legi. agna. suc.§.fina.

d Prouidentia.i.ratione naturali. vt ponit.C. de in ius vo.l.ij.ꝛ.§. de insti.ꝛ iure.l.penul.in prin.Sz bodie sicut hereditas agnationẽ nõ inspecta proximis deferꝛ/sicꝛ tutela: vt in auc.de heredi.quę ab intest. §.et bis.col.ij.sed fm iura ista secus q̃ non succedebant cognati.vt.C. eo.l.j.Sed nunq̃ d agnatis deficientibus poterant admitti cognati ad tutelam: nam ad heredit atem admittebanꝛ.vt instit.de succes.cog.et.J. quis ord.in bo.pos.fer.l.i.in princi.forte non.q̃ er.l.non vocantur cognati ad successionem.sed per pretorẽ tantũ: sed tutela a testatore/ vel a iudice/vel a lege defertur. Itẽ non inuenit aliquẽ de cognatis vocari ad tutelã er lege aliqua. Also. Sed arg.§.§.de capi.di.l.tutelas.ibi: et nouis ꝛc/sed nec ibi poni potest de hoc exemplum.

e Consanguinea.i.soror.vt insti.de leg.ag.suc.§.ceterũ.in prin.et facit ad hoc ꝛ ad sequẽs rñ.j.eo.l.penul.ꝛ insti.de le.pa.tu.§.fina. Item ꝛ no.q̃ hereditas ad proximũ deferꝛ.vt.C. de legi. here. auf. post fratres.ꝛ insti.de legi.agna.suc.in prin.ꝛ.§. si plures.

f Non defertur. q̃ proximior speratur redire.vt.J.de bo.libe.l.sinecẽ. §.si deportat⁹. Sed certe non est bona ratio: licet quidam approbent eam.vt.j.eodem.l.iij.§. non tantum autem. Also. sed ibi non erat spes postliminij.

g Et pretor datur. nisi sint cõpatroni apud quos remanet tutela.j.l. iij.§.si duo.ꝛ facit.§.de tcsta.tute.l.si quis sub cõditione. Accur.

h Latitauit.i.turpiter se occultauit.vt.J.quibus ex cau.in pos.ea.l. fulcinus.§.quid sit.

i Seruum.suum.scilicet rogati: quo casu ex senatusconsulto facto ab emilio vicario ꝛ iulio seuero consulibus peruenit ad libertatem.vt.J.de fideicom.li.J.si eum.§.si quis. sunt ꝛ alia senatusconsulta.vt et institu. de fideicom.lib.

k Non habere. est tamen libertus eius q̃ manumittere debuit. vt.J.de fideicom.lib.l. in fideicommissariis. sicꝛ.§. de in ius vocan.l. sed et si bac.in fi.i.respon.

l Tergiuersatio.i.dolus ꝛ frans.

m Subuertere.i.in totũ desistere a prestatione libertatis. sic.J.ad turpil.l.j.§.tergiuersatio.

n Assignatus sit. quod fieri potest.vt.J.de assi.li.l.j.in prin.ꝛ facit.J. eo.l. tutela.§.ij. et insti. de le.pa.tu.in fi. Sed contra.J.tit.j.l.si impuberi. §.Quis. So.vt ibi.

Subuertere qd sit.

Legitimã. Diminutione. etiaꝛ minima vt sit arrogatus. vt.§.de tute.l.si arrogati. in princip. et idem in ceteris tutelis q̃ in legitimis. et idem in capi. di. tutoris legitimi: in alijs secus. vt.§.de cap.di.l.tutelas.ꝛ insti.q.mo.tu. fi. §.simili modo. nam ꝛ in alio differt legitima ab alijs q̃ hec trãsit ad liberos ceterenõ. vt.§. de tute.l. antepenul.ꝛ.J.l.ptor.§. si duo.ꝛ facit institu.eo. §.finali.

Etiam adoptiuos et emãcipatos. barto. in.l.j.et.ij. J.de legi.tuto.ꝛ q̃ dicãt legitima. vt de eundẽ in l.frater. Advertere.Ceo.ti.

Utela. ¶ Casus. Tutela q̃ defertur patronis.ꝛ.l.rij.tab. vt dictũ est.in.l.j.datur eis: ideo quia sperant heredi tatem libertorum habere.vt ꝛ ibi dictum est: si ergo non sperãt habere hereditatem non habebũt tutelam. ponit ergo tria exempla de illis patronis qui sperant heredi tatẽ habere liberti.ꝛ ideo vocãtur ad tutelã: posteꝛ ponit exemplum de illo qui sperat habere hereditatem: et non subijt tutelam. ¶ Si duo. Titi⁹ ꝛ semptonius ꝛ scia manumiserunt seruum communem impuberem: certe mulier patrona nõ erit eius tutrix: alij patroni sic. Sed quid si vnus de patronis decesserit filio relicto vel ab hostibus captus fuerit: vel in seruitutem redactus fuerit: certe filius eius non succedet loco eius in tutela: immo patroni superstites administrabunt. Si autem omnes patroni decedant filij eorum succedunt eis in tutela.ꝛ si vnus patronus relinquat filiũ: alter ne potem/solus filius habebit tutelã sicut esset in hereditate. Quid si vni⁹ patroni mortui filius sit remotus vel excusatus a tutela: nunquid habebit nepos ex alio? ꝛ dicit q̃ non: immo dabitur a iudice: si autem mortuus sit filius vnius patroni mortui vel capite diminut? habebit locũ nepos ex alio patrono. ¶ Si parens. Emancipaui filium meum impuberem: certe ero tutor eius legitimus. Si autem ego moriar fratres sui erũt tutores eiꝰ fiduciarij: ꝛ quod dixi in filio habet locum in filia ꝛ nepote ꝛ in nepte ꝛ in sequen.b.d.cũ.l.seq.Siuianus.

Legitime tutele lege duodecim tabularũ agnatis delate sunt et consanguineis. Ites patronis id est bis qui ad legitimas hereditatẽ admitti possunt: hec summa prouidentia: vt qui sperarent hanc habere successionem idẽ tuerent bona/ne dilapidarẽtur. ¶ Interdum alibi hereditas est/alibi tutela: vtputa si est cõsanguinea pupillo. nam hereditas quidem ad agnatam pertinet: tutela autem ad agnatus. Item in libertinis si sit patrona ꝛ patroni filius. nam tutelã patroni filius hereditatẽ patrona obtinebit: tãtũdẽq; erit ꝛ si sit patroni filia ꝛ nepos.

Spes primi legitimi facit tutela non deuolui ad sequentem fed esse locum datiuo. Barto.

Si apud hostes sit frater inferioris gradus agnato tutela non defertur. nam ꝛ si patronus apud hostes sit patroni filio tutela non defertur: sed interim a pretore datur.

Licet patronus propter delictum priuetur iure succedendi: nõ tamen priuatur onere tutele. Barto.

Interdum autem etiã sine hereditate tutela defertur: interdũ hereditas sine tutela: vtputa in eo qui latitauit cum seruum rogatus esset manumittere. Nam generaliter diuus pius rescriplit aurelio basso/ius patroni eũ non habere his verbis. Plane tergiuersatio eorum qui subuertere fideicommissariam libertatẽ volint: eo modo puniatur ne ius patroni acquirant in eo quem liberum esse nolũt: idem erit si filie libertus affignatus sit: tutela quidem apud fratres remanebit: vt marcellus notat: legitima autem hereditas ad sororem pertinebit.

Tutela legitima tollitur capitis diminutione.b.d.Bar.

Idem. Lex.ij.

Legitima m tutelaꝛ capitis diminutione pupilli (etiã ea que salua ciuitate contingit) amitti nulla dubitatio est.

Ex lege dicitur quod ex mẽte eiꝰ collegitur: ꝛ verba deficiant. Barto.

Idem. Lex.iij.

Utela legitima que patronis defertur ex lege duodecim tabularũ nõ quidem specialiter vel notatim delata est/sed per consequentias hereditatum q̃ ex ipsa lege patronis date sunt: ergo manumissor ex lege duodecim tabularum tutor est/siue sponte manumisit/siue etiam compulsus ex causa fideicommissi manumisit.

Contumax in manumittendo priuatur hereditate/sed non tutela: nisi in totũ ius patronatus perdat. Barto.

Sed ꝛ si bac lege emit vt manumitteret: et ex constitutione diui marci ad aufidium victo- Pena immunitatẽ tribuere nõ debet.

Ad aufidium.vt.C.si manci.ita fu.ali.l.ij.B.

a ¶ Tutorem esse. ꝛ ad hereditatem admittit. vt. j. de suis ꝛ legi. here. l. in testato. §. bis plane.

b ¶ Ex rubriano senatusconsulto. qõ habet locum cum seruum testatoris rogatus sit manumittere. vt. j. de fideicommis. lib. l. cum vero. §. subuentum.

c ¶ Sed ozcinus. i. dicere manumissus. vt institu. de sing. reb. per fideicom mis. relic. §. libertas. ꝛ. §. qui directo. Accur.

d ¶ Pertinebit. ꝛ si filius defuncti sit non vt patronus: sed vt patroni filius ad ius libertorum veniet. vt. j. de fideicom. liber. l. si filius. §. crit. et facit. j. titu. j. l. si impube ri. §. j.

e ¶ Solos masculos. facit. ff. l. j. §. interdum. et §. fi. ꝛ insti. ꝛ leg. pa. tut. §. fi. ꝛ. j. eo. l. penulti.

f ¶ Hereditatibus. que patronis deferuntur in bonis libertorum vt hic. ꝛ. j. ꝛ ope. liber. l. a duobus. ꝛ de bo. liber. l. libertinus. §. i. ꝛ. l. si libertus preterito. §. j. aliud est in hereditatibus q̃ deferuntur agnati. ꝛ bonis agnatorum. vt. j. de coniũ. cuz emancipa. l. j. §. liberos autem.

g ¶ Detur. qui erunt datiui. sic. ff. de testa. tut. l. si quis sub condictione.

h ¶ Diminutione. etiam minima. vt. ff. l. pri. ꝛ facit. ff. de tut. l. si arrogati.

i ¶ Legitimi. est q̃ ex mẽte non ex verbis legis: qꝛ desinit esse agnatus hoc iure: sed hodie vere legitimus dici põt. vt insti. de legi. agna. suc. §. fi. et facit insti. de legi. patro. tu. Accur.

k Quo defuncto. Fiduciarij. quare nõ legitimi sicut filij patroni sunt legitimi? Resp. vt institu. de fidu. tut. Item est talia ratio quare non sunt legitimi: quia desierunt esse agnati. inter se hoc iure. vt. C. de in officio. testa. l. fratres. bo die fecus. vt. C. de legi. tu. l. iiij. ꝛ sic põt dici legitima. vt. C. de excep. l. adiuersus.

L Egitimos. ¶ Casus. Legitimi tutores ita appellantur: qꝛ lex eos dat et non homo sed ipsi bene tenentur satisdare etiã si sint pꝛoni qui sunt tutores libertorũ si tamen sint viles personꝛ: alꝛs nõ. Scõo ẋritur, an vni de legitimis tutoribus possit committi soli administratio: et certe ita vult iudex: et idem est in datiuis. Item nun quid vnus de legitimis vel datiuis potest alijs offerre satisdationẽ ꝛ solus administrare? Et dicit q̃ si nõ satisdederit aliqs eoꝛ cũ eis fuit omissa administratio. Si autẽ plurꝛes pꝛoni sunt legitimi tutores libertinõ poterit vnꝰ aliq tal. ter offerre satisdationẽ ꝛ solus administrare. Ultimo dicit q̃ legitimo tutore capite diminuto: et sic finita tutela habet locum actio tutele: ac si pupillus excessisset. xiij. an. Iuuianus.

l ¶ Fecit tutores. debent ergo accedere ad ministrandum vt tamen tria faciant prius: ꝛ accipiant res per decretum iudicis. Ite faciant inuẽtarium. vt. C. arbit. tut. l. fina. Item iurent vt in aut. vt bi g ob. §. fi. coll. vi. Item quartum q̃ satisdent fm q̃ sub̃jicit.

Tuto le, gitim? tria facere debet primõ? administret.

Addito. Dic q̃ etiam requiritur vnum ꝛ q̃ tutoꝛ pꝛomittat pupillus indefensum non relinq̃re. vt. C. de admi. tuto. l. tutoꝛ qui repertoꝛium. et quidã volunt q̃ illa verba ponãtur formalia q̃ pꝛomittant pupillum defendere sine vllꝛ cunctatione: tamen non credo q̃ sit necesse q̃ ponantur verba q̃ipollẽtia q̃ iura cõsideꝛãt effectus non foꝛmulã verboꝛ. vt. C. de testa. l. omnũ. ꝛ. l. qm̃ in dignum. fm Bald. hic.

m ¶ Sz hoc causa cognita. de persona ꝛ de modo specificauit: de causa dic: qꝛ forte nõ diligit pupillum. vt arg. j. tit. j. l. si im puberi. vel videtur affectare: vñ videt suspectus. vt. ff. de pcura. l. quo omnia. ꝛ facit. ff. de transac. l. cuz bi. §. in causa. ꝛ. §. modus. ꝛ. §. fed ꝛ personarum. ꝛ facit. ff. de test. tute. l. testamento. et insti. de satisda. tu. §. j.

n ¶ Decerni tutela. id est tutele administratio.

o ¶ Clausulam. quam habes. ff. de testa. tute. l. testamento datus. ꝛ. l. fine mo. §. j.

p ¶ Non satisdederint. i. si nullus satisdedit. equipollẽt enꝛ ois homo non currit: ꝛ nullꝰ hõ currit: pꝛeterea quotiẽs significatio sumit ex vniuerso in quo aliqd fuisse est totam orationẽ falsam efficit. vt. j. de rebus du. l. si is. §. vtrũ. Sz qd si qdã satisdederũt qdã nõ: inter eos qui non satisdederunt admitti superiozem clausulam. Azo. ꝛ dic nõ satisdederũt: qꝛ non fuit petita/ vel qꝛ non potuerit/ vel qꝛ ad tẽpus fuit ꝓstita: quod falsum est.

q ¶ Satisdatio. accipe posse dici ꝛc. nonnunq̃ enꝛ ꝛc. ꝛ est interpositio.

r ¶ Petit. vt. ff. e. l. ij. rñ.

s ¶ Non potuerint. de facto vel de iure: quia dati sunt ex ingstitiõe qꝛ non satisdãt. vt insti. de satisda. tu. §. j. sed sine inquisitione dati non deberent administrare nisi satisdederint: imo debent remouerꝛ. vt. C. de tuto. et cura. qui non satisde. l. tutoꝛ qui. ꝛ. l. ij.

t ¶ Non est. nunc: quia non fuit vel desijt: vel est. i. existit vt sit tertiũ adiaccns. sic. j. de lega. iij. l. cum res. Azo.

Pater est legitimus tutoꝛ filij emancipati: frater fratris emancipati est tutoꝛ fiduciarius. b. d. cum. l. seq. Barto.

¶ Si parens filius vel filiam vel nepotez vel neptem: vel deinceps impuberes quos in potestate habeat emancipet: vicem legitimi tutoꝛis sustinet.

Modestinus. Lex. xiij.

Quo defuncto si liberi perfecte etatis existãt fiduciariꝰ tutoꝛes fratris vel soꝛozis efficiuntur.

Tutores legitimi constituũtur ipso iure per. l. non tamen possunt administrare nisi satisdent: quꝛ satisdatio a patrono causa cognita non exigitur. b. d. Bar.

Vlpianus. Lex. v.

Legitimos tutoꝛes nemo dat: sed lex duodecim tabularum fecit tutoꝛes sed etiam hos cogi satisdare certũ est: intantum vt etiam patronum et patroni filium ceteroszq̃ liberos eiꝰ cogi rem saluam foꝛe satisdare plerisq̃ videatur iz hoc causa cognita† pꝛetoꝛẽ statuere debere melius est: vtruz debeat satisdare patronus liberiq̃ eius an non: vt si persona honesta sit remittatur ei satisdatio: et maxime si substantia modica sit: si autem patroni persona vulgaris vel minus honesta sit: ibi dicendum est satisdationez locum habere vt aut modus tutele/ aut persona aut causa admittat satisdationem.

† Facit ad hũc tex. l. c. ill. cuz glo. sup ꝓ. clerici. in fi. extra de pcu.

Uni ex tutoꝛibus legitimis ex causa potest decerni administratio et seinuicem possunt pꝛouocare ad satisdationẽ: nisi sint patroni. Bartolus.

¶ In legitimis ꝛ in his qui a magistratibus dantur quesitum est an vni decerni tutela possit: ꝛ ait labeo ꝛ vni recte tutelaz decerni: posse enim aliquos vel absentes vel furiosos esse: quꝛ sentẽtia vtilitatis gratia admittenda est: vt vni decernat administratio: an igitur ꝛ pꝛouocare se inuicem fm superiozem clausulam possunt: et magis est vt si oẽs satis nõ dederint: aut non potuerint: vel si finita est satisdatio (nõnunq̃ enim satisdatio ab eis non petit) aut satis desinit esse cautum: aut magistratus municipales ab his q̃s dederint: aut non potuerint aut noluerint satis exigere: posse etiã dici in his quo casu cautum non est: admittendam pꝛouocationem: an ergo in patronis idem

Satisdatio.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Satisfatio. q; sit honestus: vt. ff. in prin.
b ¶ Ex magna causa. s. si alij sunt absentes vel furiosi, vt. ff. ea. l. §. in legitimis.
c ¶ Ne quis patronus tutor.
d ¶ Successionis. quam habet alter patronus in bonis liberti.
e ¶ Per compatronum. Sed nõne idẽ est in legitimis tutoribꝰ id est agnatis. Azo? Pōt dici non, argumen. ff. eo. l. tutela le gitima.
f ¶ Minuꝯ sit. etiam minima capi. di. nisi superfit frater. ppter. l. ꝗstan. vt. C. de legi. tuto. l. iij. et iiij. nouissimo autem iure nõ sic: cum sola sit spectãda cognatio. vt in auten. de bere. ab intesta. §. ex his. coll. ix. ⁊ facit. ff. de capi. di. l. tutelas. ⁊ insti. eo. §. fi. ⁊ qui. mo. tu. fi. §. simili. ⁊. j. de tu. ⁊ ratiditra. l. nisi. §. j.

Intestato. ¶ Casus. Siue pater impuberis non fecit testamentum siue fecit ⁊ non dedit ei tutorem. siue dedit et mortuus est/supuenit ad agnatos: qui aunt sunt agnati dicit plane lex sequens. Siuia.

g ¶ Non fecit. Item et aliis modis. qõ dic vt institu. de bere. ab intesta. in prin.

h ¶ Decesserit. cum vnus solus erat tutor datus in testamẽto. nã fecus si plures. vt. ff. de testa. tute. si qs sub condictione. Item bñ dicit decesserit. nã nõ sic si remotus vel excusatus fuerit: tunc enim a prætore datur: ⁊ nõ ad legitimum defertur. vt. d. l. si quis sub cõdictione. et facit instit. eo. §. quod autem.

i ¶ Sunt autem. Ab patre. naz in agnatis cognati intelliguntur: vt genus in specie. vt. j. vn. de legi. l. pe. ⁊ de gradi. l. iurisconsultus. §. inter agnatos. et facit insti. de legi. agna. suc. in princi. et insti. eo. §. j.

¶ Si reliquero filius. ¶ Casus. Habebã fratrem maiorem. xxv. annũ. et nepotem ex filio mortuo maiorem similiter ⁊ filium impuberem: certe me mortuo sunt tutores filij mei dictus frater meus ⁊ nepos: sunt enim impuberi in eodẽ gradu quia in tertio quilibet: si autem plures sunt agnati/vnus tamen est proximior q̃ alter: proximus solus habet tutelam: postea reuertitur ad eos qui sunt in eodem gradu. cum. l. seq. Siuianus.

k ¶ Si reliquero filium. scilicet meum.

l ¶ Filio. meo. Azo.

m ¶ Gradu sunt. s. filio meo. nam nepos ex filio meo est mihi in secundo. filio meo ipuberi est in tertio. frater quoq; me? est ei in tertio. Azo. vt insti. de gradi. §. ij. ⁊. iij.

n ¶ Si plures. Tutelã. insti. de ca. di. §. cũ autẽ. ⁊. §. fin. ⁊ de legi. ag. suc. §. si plures. ⁊ quere hoc qõ no. j. de tu. ⁊ ra. dif. l. si tutor. §. j.

Gnato. ¶ Casus. Titꝯ ipuberes habebat agnatũ ⁊ agnatam. ⁊ agnata erat ei magis prima q̃ agnatus: certe admittetur nihilominus agnatus ad tutelam eiꝰ ⁊ nõ agnata: ⁊ de hoc ponit tria exẽpla. ¶ Surdus et mutus. Dicit hic q; sicut surdus ⁊ mutus non possunt esse tutores testamentarij/ita non possunt esse legitimi: surdaster autem bene potest esse tutor. Siuianus.

o ¶ Non obijcitur. ⁊ est hoc ideo: quia femina lapsu tẽporis tutelam suscipere non potest: alioquin secus. vt. j. de excu. tut. l. non solum. §. fi libertus. ⁊. ff. eo. l. j. §. fi apud. que sunt contra.

p ¶ Habẽtis. bona littera est habens: ⁊ bona habẽtis: ⁊ fm hanc dic q; erit legitimus tutor filij fratris dico habentis cõsanguineam sororem que erat illi filio amita. Vel dic legitimus erit tutor filij fratris: filij dico habentis sororẽ consanguineam. ⁊ sic ipsa in secundo: patruus in tertio est. et hec verior est fm prin. l. ⁊. j. subijcit.

q ¶ Tutor. Sorore ꝗsanguinea repulsa. fm vtriq; casum.

r ¶ Nec amita. que est in tertio gradu.

s ¶ Magno. q est i quarto gradu.

t ¶ Fratris filijs. s. ipsius matertere: et sunt isti in quarto gradu. vt institu. de gradi. §. quarto. et facit. ff. eo. l. j. §. interdum.

v ¶ Surdus. de hꝰ dic vt ff. de tu. l. j. §. j. ⁊. ij. ⁊. iij.

r ¶ Mnus autem audiens. i. surdaster vel parum audiens.

¶ De tutoribus ⁊ curatoribꝰ datis ab bis ꝛc.

Sive proconsul. ¶ Casus. Nec. l. nolat quosdaz magistratus qui possunt dare tutores. Et dicit q; illi solum possunt tutores dare qui sunt de illa prouincia quam ipsi regũt.

y ¶ Siue pconsul. in quo differt a preside. dic vt. ff. de offi. presi. l. j.

z ¶ Proconsulatum. non tamen est proconsul. vt differat a predictis: sed est vicarius eius: vt statim de presidis vicario dicetur.

a ¶ Commissa est. absente preside. vt. C. de offi. eius qui vicem alte. iu. gerit. l. ij. nam ⁊ merum imperium hoc casu delegatur: vt. ff. de officio eius cui manda. est iurisdi. l. j. §. finali.

b ¶ Dare poterit. vt. ff. de offic. proconsul. et lega. l. penul. et not. q; ius dandi tutores non habet quis ex eo q; merum imperium sit sibi concessum vel sit ei concessa iurisditio: sed ille solus habet cui lex vel senatusconsul. vel princeps concessit. vt. ff. de tute. l. muto. §. tutores. Connumerantur autem hic illi quibus hoc concessum est. vt j. l. iij. ⁊ insti. de attil. tut. §. sed hoc iure. vsq; in fin. sed an priuatus qui impetrauit priuilegium hic an possit tutores dare? R. si. cũ enim aliũ non ledat hoc priuilegium valet. vt. C. de preci. impera. offer. l. rescripta. ⁊ de præpo. sacri cub. l. fi. lib. xij.

c ¶ Presidi. generaliter accipe. pœnis supradictis. vt. ff. de offi. pñi. l. j.

d ¶ Eis. Scilicet puppillis.

e ¶ Eiusdem prouincie. Scilicet originarij. sic ⁊ illi dant qui sue iurisdictionis sunt. vt. C. qui dari tuto. pos. l. neq. ⁊ quod ibi no. ⁊. j. eo. l. ius dandi. Sed contra. ff. de tute. l. etiam. fm vnam lecturam. Sol. vt ibi. Item facit. C. qui pœnsua iurisdi. l. j.

Cum quidam. ¶ Casus. Si tutor datus propter instam causam non administrat: debet ei pupillo dari alius qui daret donec primus erit expeditus. Siuianus.

† Concor. glo. fili. ibi. Et scias q; intestatꝰ dicꝯ nullũ vel non iure fecit testamẽtũ. extra ti. de suc. ab intestato.

Imperius merũ qñq; delegatur.

† Facit gl. in ca. pastoralis. super fo. rentiẽtẽ. i. si. extra de offi. deleg.

sit dicendum: maxime vbi cessat satisdatio[a]: ⁊ puto in patronis nõ oportere admitti prouocationes nisi ex magna causa[b]: ne qs[c] spes successionis[d] diminuat. nam et si patrono tutela nõ fuerit commissa poterit per compatronum[e] dãno affici qui solus rem pupilli male administrat.

Capitis diminutione pereunt legitime tutele etiam iam suscepte. Bar.

Si quis legitimus tutor capite minutus fit[f]: dicendũ est desinere eũ esse tutorẽ: ⁊ locum esse iudicio tutele finita tutela.

Qui non reliquit tutorem est intestatus quo ad tutelam ⁊ mortuo testamentario deuenitur ad legitimos. Bar.

Paulus. Lex. vj.

Intestato parente mortuo agnatis defertur tutela. intestatus autẽ † videt nõ tñ is q te stamentũ nõ fecit[g]: sꝰ ⁊ is qui testõ suis liberis tutores nõ dedit: q̃ ꝯtũ eñ ad tutelã ptinet itestatꝰ est. Idẽ dicemus si tutor testamento datus adhuc filio impubere manente decesserit[h]: nam tutela eius ad agnatum reuertitur.

Gaius. Lex. vij.

Sunt autem agnati qui per virilis sexus pſonas cognatione cõiuncti sunt: quasi a patre[i] cognati: veluti frater eodem patre natus: fratris filius nepos ve ex eo. Item patruus patrui filij nepos ve ex eo.

Qui sunt in pari gradu agnationis pariter vocantur ad tutelam. hoc dicit cũ sequen. Bar.

Paulus. Lex. viij.

Si reliquero filium[k] impuberem: ⁊ fratrem ⁊ nepotes ex alio filio[l] constat vtroq; cẽ tutores si perfecte etatis sunt: quia eodem gradu sunt[m].

Gaius. Lex. ix.

Si plures sunt agnati proximus tutelam[n] nancisci tur: ⁊ si in eodẽ gradu plures sint omnes tutelam nanciscuntur.

Propinquior cognatus non impedit sequentem / nec propinquior cognata impedit sequentem cognatum. hoc dicit Bartolus.

Hermoge. Lex. x.

Agnato propior femina q̃ minus sit impuberis agnati tutor nõ obijcitur[o]: ideoq; patruus sororem consanguineaz habentis[p] fratris filij legitimus erit tutor[q]: nec amita[r] patruo magno[s] vel matertera fratris filijs[t] ne sint tutores obstat. ¶ Surdus[v] et mutus neclegitimi tutores esse possunt: cum nec testamento nec alio modo vtiliter dari possunt.

Paulus. Lex. xj.

Mnus autem audiens[x] potest.

De tutoribus ⁊ curatoribus datis ab bis qui ius dandi habẽt: ⁊ in quibus causis specialiter dari possunt. Titu. v.

Is potest dare tutorem cui est cõcessum/⁊ illi qui sue iurisditioni subest. hoc dicit Bartolus.

Ulpianus. Lex. j.

Sive proconsul[y]: siue preses: siue etiã prefectus egypti: siue procõsulature[z] obtineat prouicie vel temporis causa preside defuncto: vel quia ipsi prouincia regenda commissa est[a] tutorem dare poterit[b]: legatus quoq; proconsulis ex oratione diui marci tutorẽ dare potest: q̃ autem permittit tutores dare prouincie presidi[c] eis tantum permittitur qui sunt eiusdem prouincie[d]: vel ibidem domicilium † habent.

Propter absentiam vel appellationem aliorum datur tutor ad tempus. hoc dicit Bartolus.

Idem. Lex. ij.

Um quidam tutores dati

a ¶ Appellassent. quod fieri poterat olim. hodie contra. vt instit. de excu. tut. §. qui autē. 2. §. quādo appel. sit. l. i. §. i. Azo. Additio. Tu dic fm Bar. hic ꝙ hic appellatur a sententia repiobante excusationem: ⁊ sic concordat cum contrariis.

b ¶ Non adeffent. sed abessent reipublice causa. vt. ē. de tu. l. quesitum.

c ¶ Tutorem. i. curatores nisi ex necessitate pto adeunda hereditate. vt. §. de appel. l. cū vna. §. §.

Ius dādi. ¶ Casus

Magistrat⁹ municipales pñt tutores dare de illis qui sūt de illo municipio quod regunt: vel de villa eius municipij: ⁊ hoc intelligas si ptes magistratibus predictis iubeat hoc. Aiuia.

d Datū est eis iudex. iussu presidis. vt instit. de attil. tuto. §. sed h̄ iure. nō eni bis iure suo competit nisi fubstātia sit hodie infra quingētos solidos vt ibidem dicit. Accur.

e ¶ Municipio. contra. ē. de tute. l. etiā. fm vna. lectura. Solu. vt ibi.

f ¶ Vel agro. i. villa. et. j. de verbo. signi. l. fundi. ⁊ facit. ē. de offi. presi. l. fi. ⁊. C. eo. l. neqꝫ. ē. eo. l. j. in fine.

Pretor. ¶ Casus.

Pretor nō pōt fe dare tutorēz alicui pu. sicut non potest semetipm delegare ad aliquam causam ⁊ sic non pōt esse arbiter cōpromissari⁹ eius cause quamvt pretor cognoscere debebat. Aiui.

g ¶ Pedaneus iudex. i. delegatus. vt. C. de peda. iudi. l. pe. alꝫ dicitur q cognoscit de minimis. vt. C. eo. titu. l. fi. ⁊ facit ē. de offi. presi. l. v. ⁊. l. fi. ⁊ quod ibi no.

h ¶ Nec compromissari⁹. id est pretor non pōt se facere arbitrū. qđ dic vt. ē. de arbi. l. sed ⁊ si. §. ij. vel dic non potest arbiter se dare tutorē: licet de hoc compromittatur.

Illud. ¶ Casus.

Pōt dari tutor siue sit pſens siue sit absens: ⁊ potest dari pupillo pſenti ⁊ etiā absenti ⁊ ignoranti: ⁊ etiā inuito pupil. pōt dari. Aiuia.

i ¶ Absentem. secus in curatore. vt. ē. de tute. l. qui habet. §. j. ⁊ insti. de cura. §. item inuiti. ⁊. ē. de pcu. l. mutus. §. is qui.

k ¶ Absenti. secus in curatore: vt dixi. ⁊ facit. ē. de procura. l. j. §. fi. Sz arg. contra. ē. de adop. l. post mortem. §. fi. Additio. Dic ꝙ ibi in adoptione que est actus priuatus nec cadit inter absentes sicut nec cognatio naturalis: sed hoc est publicum munus quod cadit in ignorantem ⁊ inuitum ita dicunt docto. fm Bar. hic.

l Scēd ignoráti ⁊ inuito. Secus in curatore: vt no. ē. l. proxima. Accursius.

Non tantum. ¶ Casus. Nec. l. dicit ꝙ si aliqua adulta vult nubere potest ei dari curator ad dotem cōstituēdā marito: sed ⁊ si nupta est ⁊ vult augere dotē vel mutare: datur ei curator. Aiuia.

m ¶ Augendam. quod pōt fieri etiam constante matrimonio: vt ⁊ donatio propter nuptias. vt. C. de dona. ante nup. l. fi. Azo. ⁊ facit. ē. de iure do. l. sue generalis.

n ¶ Mutande. i. permutande. vt ex pecunia in rem. vel econtra si mulieri vtile fit. vt. ē. de iure do. l. ita constante.

Nec mandāte. ¶ Casus. Priuatus nō potest dare tuto. pu. etiā si pres es. puincie precipiat ei hoc. Item dicit ꝙ licet ptor vel pres es furiosi vel dementes effecti remaneant in magistratu. nō tamen administrant: ideo tutorem dare non possunt. Item dicit ꝙ tutor potest dari etiam in die feriato. Item dicit ꝙ si pupillus est furiosus datur ei tutor. si autem adultus est furiosus datur ei curator. Aiuia.

appellassent⁹: quidam autem nō adeffent⁹: diu⁹ pius rescripsit dādum temporaneum tutorem⁹ qui tutela fungatur.

¶ Magistratus municipales si fubstātia pupilli nō excedit quingentos aureos possunt dare tutores iure suo: finantes excedat tunc dabunt iussu presidis. hoc dicit cum glo.

Idem. Lex. iij.

Ius dandi tutores datus est ibus⁹ magistratib⁹ municipalib⁹: eoꝫ iureutimur: sed illū qui ab eodē municipio⁹ vel agro⁹ eiusdem municipij est.

¶ Pretor nō potest se dare tutorem vel delegare. Bar.

Idem. Lex. iiij.

Pretor ipse se tutorem dare non pōt sicut nec pedaneus iudex⁹: nec cōpromissari⁹ ex sua snia fieri potest.

¶ Absens et inuitus absenti ⁊ inuito potest dari tutor. Bar.

Caius. Lex. v.

Illud semper constitit presidem posse tutorem dare tā absentem⁹ q̄ presentē: ⁊ tam presenti q̄ absenti⁹.

Vlpianus. Lex. vj.

Scnon ignoráti ⁊ inuito⁹.

¶ Curator potest dari ad auctorandum in vno contracu tm. h. d. Bar.

Idem. Lex. vij.

Non tātū ad dotē dādaz nupture curatorē dari oportet: verūetiā ci quoꝫ q̄ iam est nupta: sed ⁊ ad dotē augendā⁹ dat et mutande⁹ quoꝫ dotis gratia curator dari potest.

¶ Tutele datio non potest mādari ei q non habet iurisdictionē: ſz habēti iurisdictionem sic. h. d. Barto.

o ¶ Nec mādante. immo videtur ꝙ sic. vt insti. de attil. tu. §. sed hoc iure. ⁊. j. de admini. tuto. l. lucius. §. cū in testamento. que fuit contra. sol. subdito habenti alꝫ iurisdictionem potest iubere, non delegare: vt in cōtrariis: sed non subdito vel non habenti iurisdictionem non vt hic. est enim aliud iubere: aliud mandare vel delegare. vt in auf. vt nulli indi. §. ⁊ hoc vo. coll. ir. ⁊. C. qō cum eo. l. iij. ⁊ facit. C. e. l. neqꝫ. ē. de tute. l. muto. §. tutoris.

Iubere et delegare differunt.

p ¶ Abroget. bene dicit abroget: quia licet nō in totum tollat/derogat tamen in quibusdaz vt hic dicit: est enim aliud derogare: ⁊ aliud abrogare. vt. j. de verbo. signi. l. derogare. et facit. ē. de indi. l. cecus. ⁊. l. cuz pretor. §. nō autē oēs. ⁊. l. cū furiosus. ⁊. ē. de bis qui sunt sui vel alie. iur. l. patre. ⁊ de postu. l. j. §. fecum.

Derogare et abrogare differunt.

q ¶ Omni die. vt. ē. de fe. l. ij. sic ⁊. j. de no. ope. nū. l. j. §. itē nūciatio. ⁊. ē. de tute. l. qui bz. §. pe.

r ¶ Tutor. dic tutor si est pupill⁹: curator si ē adult tus. vt. ē. de tut. l. qui habet. in princ. ⁊. l. muto. in prin. ⁊. §. surdo.

Impuberi. ¶ Casus. Huius tutor datus generaliter alꝫ intelligat ad oīa datus: tamen dat qñqz ad vnā solā hereditatem adeundaz: puta si tutor illius pupilli vniuersalis appellauerat.

s ¶ Tutor. qr nō pōt adire hereditatē sine auctoritate tutoris. vt institu. de auc. tu. §. neqꝫ. ⁊. C. de iure delibe. l. potuit. ⁊. l. si infanti. secus in bonorum possessione. vt. C. q admit. ad bono. possef. l. bonorum. licet eo casu idē videat dici posse: vt ibi no. Item quod est in hereditatis aditione est in restitutione: que dz fieri impuberi. vt. j. ad trebel. l. restituta. in fi. Item solus tutor non potest adire vt pupillo acqrat: vt C. de iure delib. l. si infan

Idem. Lex. viij.

Nec mandante⁹ pſide alius tutorem dare poterit.

¶ Qui non intelligit ſz habeat iurisdictionem non pōt eam exercere. Bar.

¶ Si pretor vel preses puincie in furore aut dementia cōstitutus dederit tutorē/nō puto valere: q̄ puls esn ptor vel pses sit: nec furor ci magistratū abroget⁹: attamen datio nullius erit momenti.

¶ Tutor potest dari die feriata. hoc dicit Bartolus.

¶ Dari tutor omni die⁹ poterit. Furioso ⁊ furiose: ⁊ muto ⁊ surdo tutor⁹ ⁊ curator a pretore vel preside dari poterit.

Marcianus. Lex. ix.

Impuberi ad hereditatem adeundam vt tutor⁹ detur ex causa⁹ permissum est.

¶ Si in causa dādi tutorem erratur: datio est nulla. h. d. Bar.

Idem. Lex. x.

Tutor si petit⁹ fuerit habenti: si absente⁹ eo quasi non habenti datus sit: datio nulla est. Nā ⁊ si quoquo modo in petitione tutoris erratū fuerit ī facti cā maxime post cōstitutionē diuorū fratrū nō valeat tutoris datio.

¶ Presente tutore non potest dari curator pupillo. h. d. Bar.

Celsus. Lex. xi.

Curator pupillo vel pupille non datur si tutor eorum affuerit⁹.

¶ Filius potest dari curator patri curatore egenti. Barto.

Vlpianus. Lex. xii.

Ijs q in ea causa sunt vt superesse rebus suis non possint dare curatorem proconsulem

ti. ⁊. l. potuit. sed bono. pos. sic vt. j. de bo. pos. si pupillo. ⁊. l. tutor. ⁊. j. de appel. cumin vna. §. j. item restitutio hereditatis ei soli non est facienda. vt. j. ad trebel. l. sed nec ipsi. nisi pupillus esset infans. vt. C. ad treb. l. sancimus. ⁊ facit. ē. de testa. tu. l. si tamen.

t ¶ Ex causa. f. hac: quia cum curatore fieri non potest. vt. j. de ap. l. cuz in vna. §. j. sed aliud in adulto. vt. C. de admi. tu. l. cum quedam. ⁊ est ratio. vt no. d. l. cum in vna.

v ¶ Tutor. Absente. nō reipublice causa: alꝫ secus esset. vt. ē. de tut. l. quesitum. ⁊. C. in qui. casi. habenti tu. l. j. ⁊ institu. de ercu. tuto. §. itē qui reipublice. Azo. ⁊ facit. C. in qui. casi. ha. tu. l. pe. ⁊ qui da. tu. pos. l. curator. Itē qd si alius fuerit matrem pupilli: hic est argu. q̄ non valet. Item autentici dicit ꝙ precedit alios nisi testamentarios. vt auf. matri. C. quando mu. tu. of. fungi.

x ¶ In facti causa. quia credebatur nō habere curatorem ⁊ habebat. vel quia credebatur pupillus ⁊ erat adultus: vel credebat non habere patrē ⁊ habebat: ⁊ sic non potest habere tutorem. vt. j. eo. l. scie. ⁊. C. de cura. fur. l. fi. in prin. ⁊ insti. de tute. in prin.

y ¶ Curator. Affuerit. i. presens fuerit: ⁊ subaudi ⁊ res p euz possunt geri: alꝫ eis non intelligeret adesse. vt. ē. qō cuiuscq vniuersi. l. j. §. ⁊ quidem. ⁊ sic curator datur. vt. ē. de tute. l. solet. Itē secus si abesset. vt. j. e. l. in omnem. ⁊. l. curatorem. ⁊ insti. de ercu. tu. §. item qui reipublice. ⁊. ē. de tute. l. quesitum. Sed quid si non habet tutorem presentē vel absentem: an potest dari curator: Respon. sic per legē ista fm Azo. vt. j. eo. l. curatorem.

z ¶ Ijs qui. ¶ Casus. Debet dari curator illis etiaz maioribus. xxv.

an. qui

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

m. qui non possunt administrare bona sua puta q̃ sunt infirmi vel furiosi vel dementes vel prodigi: etiam si videantur in verbis cõpotes. ⁊ in hoc casu poterit rei tali esse curator filius. ꝓprius. Aluia.

b ¶ Filium. licet in eius sit potestate. Bp.

b ¶ Regi. erubescit enim ⁊c. vt in auf. de nup. §. fi vero expectet.

Filius qñ ꝓcurat patrem ⁊ matrem.

¶ Bandum. sic ⁊ in iure corrigit filius patrem. vt. §. de cõdi. ob cau. da. l. iij. §. fi quis quasi. ⁊ tenebitur hic filius redde re rationem vt qlibet curator. vt insti. de attil. tu. §. fi. ⁊ idem in matre dicimus. vt. C. de secũ. nup. l. bac. §. bis illud. aliud tñ obseruatur I patre. vt C. de bo. que lib. l. fi. §. Bpcuidubio. ⁊ in auf. de nup. §. fi vero expectet. coll. ix. item facit. j. de cura. fu. l. §. fina. ⁊ l. iij. et l. furiose. Accur.

¶ Concordat in §. tutorũ. ⁊ curatorũ. ⁊ ibi: ⁊ l. cerdõ maior furiosi vel pdigo. l. clemen. de reli. ⁊ gio. domi. cũ qui contingit. vel. illetum.

d ¶ Querelam. qõ facere potuit mater: non tamẽ habuit necesse. vt. C. qui pe. tuto. l. matris. ⁊. j. ti. j. l. j. ⁊. l. si minores. ꝛ30.

e ¶ Ex sermonib⁹. sic ergo ex sermonibus alicuius cõuincitur affuit sanẽ mẽtis/ an nõ. sic. j. de cõdi. insti. l. quidam. Bꝛ30. ⁊. j. de questio. l. de minore. §. tormenta. itẽ ex gestis. vt in §. huius. l. nas exterioꝛa indicant secreta animi etiam in alijs ani malib⁹. vt insti. de re. di. §. pauonum. in fi. §.

Exterioꝛa indicãt interiora.

Si Ipuberi. ¶ Casu⁹. Institui mihi titiũ heredem ⁊ rogaui eũ p fideicõ. q̃ restituat hereditatẽ fratribus suo meo impuberi ⁊ ei libertatem det. titius non vult eam adire. certe debitur tutor dicto Ipuberi. Iꝯ sit seruꝰ cuius auctoritate cogi faciat hereditatem adire ⁊ restituere sibi heredi. et dare fideicõ. ⁊ libertatẽ. ⁊ tandiu durabit dict⁹ tutor q̃diu dict⁹ heres. patronusq̃ illt⁹ impuberis effectus p manumissionẽ eiusdem Ipuberis liberti tutelã accipiat ⁊ satisfiat rẽ pupil. sal. fo. q̃uis essi non soleat exigi satisdatio a tutore paterno/ tamen hic bene exigitur: q̃ voluit dictum impuberem libertate priuare si potuisset: ⁊ si nõ satisdet non habebit tutelam. ⁊ si dictus impubes efficiatur maior. xij. an. sicq̃ tutela sit finita poterit bene dari eidẽ curator dictus patronus: ⁊ si detur cum inquisitione: curator nõ satisdabit. ⁊ quod dixi in masculo impubere seruo/ idẽ est in femina. ⁊ qõ dixi in fideicõ. libertate relicta. idẽ est etiam in directa. Aluia.

f ¶ Per fideicommissum. hoc refertur etiam ad libertatem vt differat a casu sequenti.

g ¶ Data sit. i. relicta. ⁊ dic ab eodem herede vel a diuersis. sed vnus alteri succedens cepit vtrũq̃ debere. vt. j. ad trebel. l. si res alij. §. seruus. et. l. mulier. §. non est.

h ¶ Eum. institutum.

i ¶ Cogendum. cum idem dꝯ vtrũq̃: vel heres vnus/ fideicõmissarius aliud. vt. j. ad trebel. cogi. §. fi. ⁊ facit. §. sed ⁊ si seruo. ⁊. l. apud iulianũ. §. antisthia. ⁊. l. postulante. in prin.

k ¶ Detur. sic. §. de testa. tute. l. idem fit.

l ¶ Quoad. j. ⁊o. l. curatorem. cõtra. Sol. ibi dicit ex causa quod sol. cõtrarium. Accursius.

m ¶ Caueatur. id est caueat qui datur tutor: q̃ conseruabit hereditatem ab herede ⁊ q̃ bene eam custodiet ab eo. continetur enim hoc sub illa stipu. rem pup. sal. fo. Vel dic q̃ heres cauere debet de hereditate illa non diminuenda ⁊ non deuastanda. arg. j. de priuileg. credi. l. si creditores. ⁊ no. §. qui satisd. coq. l. inter oẽs. Vel dic q̃ heres iñdẽ q̃ nũc patronus dꝯ cauere rẽ pupilli saluã fore restituta hereditate qi tũc datuo expulso isse est legitimus tutor. vt. j. dicit. Bꝛ30.

n ¶ Exigatur. vt. §. ti. j. l. legitimos. Bꝛ30.

o ¶ Quod in ipso fuit. quia noluit adire nisi coactus. Accur.

opoꝛtebit: nec dubitet filius⁹ quo q̃ patri curatorẽ darc: q̃uis enim cõtra fit apud celsus ⁊ apud alios plerosq̃ relatum: quasi indecoꝛũ fit patrem a filio regi⁹: attamen diuus pius iustino celso. item diui fratres rescripserunt etiam filium si sobrie viuat patri curatoꝛem dãdum⁹ magis q̃ extrancum.

¶ Prodigo filio ad matris instantiaꝫ datur curator: ⁊ pdigus est qui in sermonibus videtur sapiens: in factis infipiens. Bartolus.

¶ Diuus pius matris q̃relam⁹ de filijs prodigis⁹ admisit vt curatoꝛem accipiant in hoc verba: nõ est nouum quosdam et si mentis sue videbuntur ex sermonibus⁹ compotes esse: tamen sic tractare bona ad se pertinentia vt nisi sub uenia tur bis deducãtur in egestatem: cligendus it aq̃ crit qui eos consilio regat. nam equꝯ est prospicere nos etiam eis qui quo ad bona ipsoꝝm pertinet furiosum faciunt exitum.

¶ Ista est optima ⁊ aurea ler. ⁊ sic sumatur. Seruo pupillo in causa quã potest habere cum dño datur tutor qui definit eẽ statim cum ceperit habere patronũ ⁊ legitime satisfecerit. hoc dicit Bar.

Papinianus. Lex. xiij.

Si Ipuberi libertas et hereditas per fideicõmissum⁹ data fit⁹ et institutus adire nolit: senatus censuit cus⁹ si impuberis nomine desideretur adire cogendum⁹: vt tamẽ pupillo pupilleve tutor ab eo cui ius dandi crit detur⁹: qui tutelꝯ retineat quoad⁹ restituatur hereditas et rem saluam fore ab herede caueatur⁹. postea autem diuus adrianus vt idẽ in eo seruetur cui dircctaliber

p ¶ Et ius quidem. sc̃ꝯ vt sit liberti tutor legitimus restituta hereditate. ⁊ sicnõ videtur obstare. §. de legi. tuto. l. j. §. interdum autem. q̃ hic de alio iure liberti q̃ retinet patronus dicit/ ibi de alio qõ amittit: preterea loquit ibi in seruo heredis. hic in seruo testatoris/ nã in seruo heredis nõ potest loqui. vt. j. ad trebel. l. cogi. §. sed ⁊ si seruo. sed ꝓm hoc obstabit. §. de legi. tu. l. iij. ibi: plane si forte ex rubriano ⁊c. sed dico aliud esse cum quis vult seruum priuare libertate se absentando: vel latitãdo: ⁊ sic peruenit ad libertatẽ ex senatuscon. rubriano: vl vinciano: quo casu loquũtur ille leges. aliud cum cesset adire hereditatem: ⁊ ita per consequens vult seruos priuare libertate: quo casu leq̃ tur hic. Bꝛ30.

q ¶ Tutor. §. patronus.

r ¶ Definit. vt insti. qui. mo. tute. fi. in prin.

s ¶ Minoribus. xxv. an. vt. C. de bis qui ve. eta. impe. l. fi.

t ¶ Desiderantibus. non auũt inuitis. vt institu. de cura. §. item inuiti.

v ¶ Pro vinculo. q: non satisdat. vt insti. de satisda. tut. §. item. põt tamẽ se excusare eo q̃ fuit tutor. vt insti. de excu. tut. §. qui tutelam. secus in liberto. vt. C. de excu. tu. l. libertos.

Libert⁹. ¶ Casus. Libert⁹ cogit esse tutor filiorũ ꝓsoni illoꝝ sc̃ꝯ qui possunt habere iura patronatus. Aluia.

r ¶ Sperare. sunt q̃dam qui nõ sperant: vt q̃n ex necessitate manumisert.

Ex omnẽ. ¶ Casus. Si tutor abest cã reipu. ad oĩa agẽda dat⁹ alij. in locũ eius interim: nec absens predictus desinit esse tutor.

y ¶ In omnẽ rẽ. facit. §. de tute. l. quemtum. ⁊. §. eo. l. curator.

z ¶ Ex omnẽ. Omnibus. No. q̃ post acceptam tutelam pauci deserũt ⁊ eorum qui deserunt alij prorsus/ alij ad tempus deserit. quod dic per exempla. vt no. §. de mino. l. verũ. §. ex facto. si ergo hoc respondsum intelligas in his qui prorsus deserunt nõ refertur ad prin. l. hec dicto qõ/ sed ad. l. pceddẽtẽ. si autẽ ad alios qui ad rẽpus tunc ad tonꝯ referr. ⁊ hec secũda est veritas. ⁊ facit. j. de tu. ⁊ ra. dif. l. fi tutor. ⁊. j. de excu. tu. l. ⁊ non tñ. ⁊. l. pceddẽti. in fi. ⁊. l. seq.

a ¶ Si qui. ¶ Casus. Si leseru⁹ q̃ litigat de statu suo põt bẽ esse tutorẽ.

a ¶ Et qui de statu. Sed non ne debuit questio status in tempus pubertatis differri. vt. j. de carb. edic. l. iij. §. fi: Rñ. hoc expedit puplo vt in predicta. l. §. due. Bꝛ30.

b ¶ Tenetur dato. §. vsq̃ ad pubertatẽ. vt. j. e. l. curatorẽ. ⁊ si liber nõ est vsq̃ ad finẽ cause. vt no. C. q̃ da. tu. pof. l. j. ꝛ30. ⁊ no. tacitã intelligi cõdictionẽ. sic ⁊. §. de tu. l. furiosus. ⁊. §. de testa. tu. l. ure nostro. §. fi. ⁊. l. si quis sub conditione. sub expressa nõ põt. vt. j. de regu. iur. l. actus.

In dãdo. ¶ Casus. Qñ iudex dat tutorẽ dꝯ inquirere in pson a eiꝰ vtrum sit bonus vel malus: etiã si tutor dãdus sit senator. Aluia.

c ¶ In dando. ex inquisitione in qua quattuꝯ attẽdenda sunt. vt. §. de

tas data fuerit rescripsit. Quanuis autem a patrono rem saluam pupillo fore non facile cautio exigatur⁹: tamen senatus pro extraneo haberi voluit cũ qui quod in ipso fuit⁹ etiam libertate priuauit impuberem: et ius quidem⁹ liberti quod habet qui ex cã fideicommissi manumittit nõ est ei ablatuꝫ. tutela vero sine vinculo cautionis nõ cõmittitur. Quid ergo si non caueat? nõ dubie tutela nõ erit a pud patronum: sed ñ puella duodecimus annum impleuerit/ tutor⁹ desinit⁹ esse: qñ tñ minoribus⁹ annis desiderantibus⁹ curatores dari solent. Si curator patron⁹ petatur: fides inquisitionis pro vinculo⁹ cedet cautionis.

Idem. Lex. xiiij.

Libertus non alijs quoq̃ patroni patroneve liberis tutor esse cogitur: q̃ qui iura patronatus sperare⁹ possunt.

¶ Curator datus in locum tutoris absentis datur in omnẽ rẽ. Hoc dicit Bartolus.

Paulus. Lex. xv.

In omnem rem⁹ curator dãdus est in eius tutoris locꝯ qui rei publice causa abfuit.

Idem. Lex. xvi.

Nec ille desinit tutor esse qõ ⁊ in oibus⁹ qui ad tempus excusantur iuris est.

Ulpianus. Lex. xvij.

Si q̃ de statu⁹ suo litigat tutorẽ dari posse pomponius scribit. et verum est vt ita demum teneat⁹ datio si liber est.

Idem. Lex. xviij.

In dando⁹ tutore ex inquisitiõe: ⁊ in euꝯ inquiritur qui

p ¶ Et ius quidem. sc̃ꝯ vt sit liberti tutor legitimus restituta hereditate. ⁊ sicnõ videtur obstare. §. de legi. tuto. l. j. §. interdum autem. q̃ hic de alio iure liberti q̃ retinet patronus dicit/ ibi de alio qõ amittit: preterea loquit ibi in seruo heredis. hic in seruo testatoris/ nã in seruo heredis nõ potest loqui. vt. j. ad trebel. l. cogi. §. sed ⁊ si seruo. sed ꝓm hoc obstabit. §. de legi. tu. l. iij. ibi: plane si forte ex rubriano ⁊c. sed dico aliud esse cum quis vult seruum priuare libertate se absentando: vel latitãdo: ⁊ sic peruenit ad libertatẽ ex senatuscon. rubriano: vl vinciano: quo casu loquũtur ille leges. aliud cum cesset adire hereditatem: ⁊ ita per consequens vult seruos priuare libertate: quo casu leq̃ tur hic. Bꝛ30.

q ¶ Tutor. §. patronus.

r ¶ Definit. vt insti. qui. mo. tute. fi. in prin.

s ¶ Minoribus. xxv. an. vt. C. de bis qui ve. eta. impe. l. fi.

t ¶ Desiderantibus. non auũt inuitis. vt institu. de cura. §. item inuiti.

v ¶ Pro vinculo. q: non satisdat. vt insti. de satisda. tut. §. item. põt tamẽ se excusare eo q̃ fuit tutor. vt insti. de excu. tut. §. qui tutelam. secus in liberto. vt. C. de excu. tu. l. libertos.

Libert⁹. ¶ Casus. Libert⁹ cogit esse tutor filiorũ ꝓsoni illoꝝ sc̃ꝯ qui possunt habere iura patronatus. Aluia.

r ¶ Sperare. sunt q̃dam qui nõ sperant: vt q̃n ex necessitate manumisert.

Ex omnẽ. ¶ Casus. Si tutor abest cã reipu. ad oĩa agẽda dat⁹ alij. in locũ eius interim: nec absens predictus desinit esse tutor.

y ¶ In omnẽ rẽ. facit. §. de tute. l. quemtum. ⁊. §. eo. l. curator.

z ¶ Ex omnẽ. Omnibus. No. q̃ post acceptam tutelam pauci deserũt ⁊ eorum qui deserunt alij prorsus/ alij ad tempus deserit. quod dic per exempla. vt no. §. de mino. l. verũ. §. ex facto. si ergo hoc respondsum intelligas in his qui prorsus deserunt nõ refertur ad prin. l. hec dicto qõ/ sed ad. l. pceddẽtẽ. si autẽ ad alios qui ad rẽpus tunc ad tonꝯ referr. ⁊ hec secũda est veritas. ⁊ facit. j. de tu. ⁊ ra. dif. l. fi tutor. ⁊. j. de excu. tu. l. ⁊ non tñ. ⁊. l. pceddẽti. in fi. ⁊. l. seq.

a ¶ Si qui. ¶ Casus. Si leseru⁹ q̃ litigat de statu suo põt bẽ esse tutorẽ.

a ¶ Et qui de statu. Sed non ne debuit questio status in tempus pubertatis differri. vt. j. de carb. edic. l. iij. §. fi: Rñ. hoc expedit puplo vt in predicta. l. §. due. Bꝛ30.

b ¶ Tenetur dato. §. vsq̃ ad pubertatẽ. vt. j. e. l. curatorẽ. ⁊ si liber nõ est vsq̃ ad finẽ cause. vt no. C. q̃ da. tu. pof. l. j. ꝛ30. ⁊ no. tacitã intelligi cõdictionẽ. sic ⁊. §. de tu. l. furiosus. ⁊. §. de testa. tu. l. ure nostro. §. fi. ⁊. l. si quis sub conditione. sub expressa nõ põt. vt. j. de regu. iur. l. actus.

In dãdo. ¶ Casus. Qñ iudex dat tutorẽ dꝯ inquirere in pson a eiꝰ vtrum sit bonus vel malus: etiã si tutor dãdus sit senator. Aluia.

c ¶ In dando. ex inquisitione in qua quattuꝯ attẽdenda sunt. vt. §. de

confir. tu. l. naturali. §. i. z quintum. vt. j. eo. l. scire. §. cum reliquis.

a Senatoꝛ. fic. ff. de pocu. l. minoꝛ. §. is qui. z facit. j. de excu. tu. l. spadonem. §. scire.

Vbi. ¶ Casus Si magistrat' q debet dare tutores sunt absentes. decuriones pñt dare tutoꝛē. etiā vnū ex se fi sunt pñtes magistratus dabit: z vn' pōt dare alium. Ainia.

b Dare possunt. puta magistratus.

c Maioꝛ pars. presentiū. cū due partes assint. vt. ff. qd cuiusq; vniuersi. l. nulli. z. l. plane. Ite dic maioꝛ numero personarum vel etate vel dignitate vel auctoꝛitate. vt. ff. de pac. l. maioꝛem. Item facit. j. de regu. iuꝛ. l. aliud. §. referꝛ. z. j. ad muni. l. quod maioꝛ. ff.

d Vnum ex se. z ipsum etiam magistratuꝫ. vt. j. titu. j. l. decreto.

e Non est dubiū. immo certū est q' nō pōt. z ponit q' n pto q' non. nā im plicat in se negationeꝫ. et est rō: qꝛ non est subditꝰ iuꝛisditioi dātis. vt. ff. e. l. ius dādi. z. j. de manu. l. apud. z de mān. vin. l. apud. §. apud. Ad dic q' satis pōt ff 2ccdi cum in ff vn' alteri ꝛesentiꝫ: vt. ff. de iuꝛis. om. iu. l. est receptū. z fm ff ponit gn pto q'. z caue: qꝛ ff fit in defectū ffidis vel iussu eius: nō alter. vt. j. e. l. diuus. in fi. vel qꝛ substātia pupilli est parua. vt insti. de attil. tu. §. pe.

f Intꝛi. Edicto. f. facto de ventre in possēsionē mittēdo cui' vba non habem'. §. fnla est. j. de vētre i pos. mit. l. j. §. quotiēs. z §. mulier. z. §. eligit. z. j. de suspec. tut. l. uj. §. non tm. z §. si curatoꝛ ventri. z. j. ti. uj. l. inter bonoꝛum. z de eo q pto tu. l. j. §. si quis.

g Regula. vt illa q' vetat tutoꝛes dari babenti: vt isti. de cura. §. Iterdū. vel vlla alia: sed tñ causa cognita ff fit. vt. C. q da. tuto. pos. l. curatoꝛ. z no. q' hec est vna differentia inter tutoꝛē z curatoꝛem. alia est in pn. hui'. l. z. j. de ap. l. cū l vna. §. i. alia qꝛ curatoꝛ non dat testamēto. Ite quinta: qꝛ nō dat inuito: nisi ad litē. vt isti. de cura. §. ff curatoꝛ. z. §. ité inuiti. z. ff. de tute. l. q bꝫ. §. si pupillus. Sexta. isti. q da. tu. pos. §. certe. z insti. de excu. tut. §. datus. Ite alia. qꝛ tutoꝛ alius est testamētariꝰ / alius legitimus / alius datiuus. curatoꝛ veꝛo tñ datiuus nisi furioso: vt insti. de cura. §. ité furiosi. Item tutoꝛ soli pupillo datuꝫ: vt j. e. l. fcie. curatoꝛ pupillo z alienis.

Tutoꝛ et curatoꝛ q̄li ꝛer differūt

Scire. ¶ Casus. Mulieres nō possunt esse curatrices. Item simuliter instituit filios suos heredes sub hac conditione fi emancipetur a patre z sint emancipati. sicq; habeant hereditatē patris nō dabitur eis existentibus puberib'? dicit' pater curatoꝛ. nam z fi pater instituens filium iussit q' non habeat titium tutoꝛē nō poterit dictū titium habere tutoꝛē. Ite dicit q' illi qui sunt in ambasaria nō debēt dari tutores etiā ab imperatoꝛe. Ite dicit q' magistratꝰ dans tutoꝛē dz ingrere

senatoꝛ' est: z ita seuerus scripsit.

Quando rectores non sunt in ciuitate: tutoꝛis datio remanet apud ordines decurionum. h. d. Bar.

Paulus. Lex. xix.

Vbi absunt hi qui tutores dare possunt decuriones dare iubentur tutores dummodo maioꝛ pars conueniat: vbi non est dubium quinynum ex se dare possint. ¶ Magistratꝰ municipalis collegam suum quin dare tutoꝛē possit non dubium est.

Ventri non datur tutoꝛ / sed curatoꝛ. Bartolus.

Modestinus. Lex. xx.

Ventri tutoꝛ a magistratu populi romani dari nō potest curatoꝛ pōt: nā de curatoꝛe cōstituendo edicto comprehensum est. ¶ Curatoꝛem habenti quomodo alius curatoꝛ detur regula iuris non est impedimento.

Mulieres nō possunt ē curatꝛices. hoc dicit. Fallit hodie in matre z auia. vt in auf. matri z auie. z. C. qñ mu. tu. offic. fun. poſ. Bartolus.

Idem. Lex. xxi.

Scire oportet magistratus q̄ſi curatrices minoꝛibus mulieres non creabunt.

Cum quid vna via prohibet alia nō dz esse permissum. Bar.

Si mater sub hac cōdictione scripsit filios heredes: fi absoluta a patria potestate fuerint absolutis his z propter hoc heredibus ipse pater curatoꝛ creari nō poterit: z si voluerit vt non alia via ff quod nolit testatrix fiat: z hoc ita a diuo seuero pmulgatum est. Sed z fi qs a parentib' prohibitus fuerit tutoꝛē: hūc neq; creari oportet: z fi creatus sit z non recusauerit: prohiberi q̄ esse tutoꝛem manente eptymio.

Absens causa reipublice non dz dari tutoꝛ: z fi tutoꝛ datur ex inquisitione inquiritur de moribus dandi. nec debet dari ille qui se ingerit. Bar.

Eos qui in legatione sunt nō creent tutores vel curatores magistratꝰ: qꝛ fm rēpus quo in legatione sunt: periculū ad eos nō pti net. Si pfectoriū hoiem in legatione existētē romanus princeps

vtrum tutoꝛ dandus bonos habeat mores: z tunc dz eū dare. z nō alū. Ite nō dz illū q offert se ad tutelā vel etiā offert pecūiū vt sit tutoꝛ.

b Scire. hec lex est greca z multi non habēt.

i Non creabunt. vt. j. de reg. iuꝛ. l. ij. Sed quid in matre z auia? Rñ. vt in auf. vt sine prohibi. ma. debi. §. j. colla. vij.

dederit tutoꝛē: dimittet. Cum reliquis oportet magistratuꝫ z mores creādoꝛ: inuestigare: neq; cū facultates / neq; dignitas est ita sufficiēs ad fidem: vt bona electio z benigni mores. ¶ Semp autē maxime hoc obseruent magistratus nō creare eos q volunt iuꝛisceꝛe vel ingerere seipsos vt creentur: z qui pecuniam dant. hos cūſi z pena obnoxios esse lege promulgatum est.

Nobiles possunt esse tutores populariū z econuerso. Bar.

Idem. Lex. xxij.

Et q nō sunt ꝓsiliariꝰ vel senatoꝛes: ꝓsiliatioꝛ vel senatoꝛis filijs tutores creant sicut z cōsiliarij vel senatores his q non sunt ex cōsiliarijs vel senatoribus.

Idem. Lex. xxiij.

Simul plures tutores dari possunt.

Si idoneus tutoꝛ in ciuitate nō reperitur perquiritur in circumstantibus ciuitatibus. Barto.

Paulus. Lex. xxiiij.

Iuus marcus z seuerus cornelio proculo rescripserūt in hec vba: fi qñ desunt i ciuitate ex qua pupilli oriūdi sunt qui idoneī videant esse tutores: officium fit mgr atui ingrere ex vicinis ciuitatib' honestissimum quēq; z noīa ꝓsidi puiicie mittere: nō ipos ad ꝛitiū dandi sibi vendicare.

Curatoꝛ datus ipuberi duratꝛ q̄ ad bertatem. Bar.

Idem. Lex. xxv.

Curatoꝛem impuberi datuꝫ quacunq; ex causa perseuerare in diem pubertatis in eadem cura ꝛespondi: ergo post pubertatem alium curatoꝛē sibi petere debebit.

Si tutoꝛ dat tanq̄ impuberi qui nō est non valet datio, h. d. Bar.

Secuola. Lex. xxvi.

Sie egresse annos. xij. decreto pretoꝛis ex inquisitione datus est tutoꝛ quasi minoꝛi. quero an excusare se deberet: Rñ. fm ea que proponeꝛentur eꝛ neq; excusationē necessariā esse: neq; obligari qdē si non gereret.

k Alia via. nō. similiꝫ: vt. ff. de transac. cum bi. §. si cum lis.

l Eptymio. i. volunta te testatoꝛis.

m Non pertinet. z curatoꝛ interim dat. vt. ff. e. l. in oēm. pōt z ipse agere interim pro pupillo. vt. j. de legatio. l. si absenti. §. i. is non pro alio. vt z. e. ti. l. paulus. in fi.

n Benigni. fic. j. de v. ob. l. si qs stipulat'. in fi. o Ingere. Illi sint idoneī. vt. j. de fal. l. vroni. §. j. z facit. ff. de pcur. l. que omnia. §. i.

Eg. ¶ Casus Illi etiā q nō sunt cōsiliarij principuꝫ pñt dari tutores filijs cōsiliariorū z econtra. Ainia.

p Consiliarij. i. senatores sic dicti: qꝛ cōsi consilio vtiū princeps. vt. C. de leg. z cō. humanus. dic q' q' senatoꝛ potest ē tutoꝛ filio priuati. et priuatus filio senatoꝛis. ad q. j. de excu. tuto. l. spadone. §. scire. in filētiarijs secus. vt. C. de excu. tu. l. fi.

Princeps senatoꝛum cōsilio vti debet.

q Simul. Dari possunt. a iudice vt facia at ad titulū. Item a lege. vt. ff. ti. i. l. fi pōes. z a testate. ze. vt. ff. de testa. tu te. l. si qui sub condictione. §. plane.

Iuus. ¶ Casus. Potestas bonoꝛ nō pōt dari pu. boſi. tutoꝛē mutuñēsem: etiaz si ille mutineñ. est idoneꝰ. z etiā si i bononia nō sunt idoneī: ꝗs ds nomē mutinē. pdicti scribere ꝓsidi puiin. z ipse dabit eū. Ulr.

Debēt ergo. dari tutores de ciuitate vnde pupilli sūt oriūdi si in ueniāt idoneī: z etiam debēt oriūdi nari i ecclesijs q̄ fūt de loco eccle. cōcor. huic di. c. hortamur. z. c. bone memōie. ij. cū glo. super x. alienū. extra de postu. pla.

r Vendicare. Ds gd fi eos dederit z ipsi consenserint decretoꝛ videt valere datio. vt. ff. de inrisdom. iu. l. est receptū. z. n. e. l. vbi. §. fi. fm vnū itelectū. z facit. j. de mune. z bo. l. vt gradatim. z. C. de epis. z cleri. l. in ecclesijs. z. j. de ꝛecu. tut. l. illud. aliud obseruat in dato I testamēto. vt. ff. de testa. tu. l. quero. Hug.

s Curatoꝛes. Ex cā. vt qꝛ tutoꝛ est abse is. vt. ff. eo. l. in omnē.

t Perseuerare. vt z. C. qñ tu. vel cur. esse defi. l. j.

† Quasi rēditiōi decretū iudicū interpositum cū eēt bona tio nullū ē. vide q̄ not. bal. in rub. q̄ admit. ad bo. poſ. C. z colla. iij.

z no. quia dirit ex causa: aliud est si detur ad causam: quia tūc finita cā finitur cura. vt insti. de auc. tu. §. fi. z. ff. eo. l. si impuberi. circa prin. ibi qui tutelam teneant ze. quefunt cōtra. si autē detur simpliciter ad omnes causas dari videtur. vt. ff. de tut. l. qui habet. §. fi. z facit. ff. e. l. curatoꝛ. Item facit. j. de admini. tuto. l. quotiens. §. constat. z. ff. de pecu. l. eo tempore. Accursius.

u Sic. Decreto. expresso errore in decreto: alꝰ secus. vt. j. q̄ sen. fi. appel. rescin. l. j. §. i. z. ij. z. C. qñ. puo. nō est necesse. l. j. z. ij. Bu.

v Necessariam. quia decretum continet impossibile. vt. j. que sen. fine app. l. j. Ait30. z facit. j. de vul. substi. l. I pupillari. z. j. de qdi. z demō. l. pater. §.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2009

pater. §. 2 dictionum. ꝛ. j. de excu. tu. l. q testõ. ꝛ de bo. lib. l. si filiꝰ. §. cuꝫ filius. ꝛ. j. de eo qui pro tuto. l. j. §. si qs quasi. ꝛ. j. de colla. bono. l. filius emancipatus. ꝛ. C. de peti. here. l. si putas. Accur.

Apullo. ¶ Casus. Aliqs pu. hꝫ bona rome ꝛ l. puin. magistratꝰ romani dabũt et in ea ꝛ. q admisiset bõa rome ꝛ filiuta. ꝛ mgistratꝰ puiuicialis dabũt eis ꝛ aliqs. Itẽ dicit q liberti debẽt hte tuto. libertos: nõ in genuos. si tñ ingenuꝰ datꝰ se non excuset tenetur.

a ¶ Pretor. ſ. tutores dare potest.

b ¶ Prouincialiũ. ſcꝫ rerꝫ q̃ ſunt in prouincia.

c ¶ Prefes. facit. C. vbi pet. tuto. l. j. ꝛ. j. de excu. tu. l. illud. ꝛ. l. iurispitos. §. cum oriundus.

d ¶ Excusauerit. qõ potuit eoipso q̃ eſt ingenuꝰ. vt. C. de excu. tuto. l. ij. ꝛ ij. nisi ſit patronꝰ. vt de tute. l. patronꝰ. ꝛ facit. j. de excuſa. tuto. l. cum ex oratione.

B Oman⁹. ¶ Casꝰ. Quidã romanꝰ apulꝰ: cũẽt mgistratꝰ ẽdit tut. pu. nec exegit satisdationẽ rẽ pu. ſal. fo. fini to poſtea offõ dicti roma ni apuli. mgistratꝰ q ei ſuccessit l offõ nolauit dictũ romanũ tutorẽ dicto pu. ipſe excusabat ſe hac rõne. q cũ ipſe dediſſet tut. eidẽ pupillo nõ exacta ſatisdatiõ et dictũ ẽ poſſet eſſe q teneret ppt̃ hꝫ pupillo tutore nõ exrite ſolũdo. Itẽ ſi ipſe daret ite rũ obligaret eidẽ pu. ꝛ ſic duplex piculũ ſuſtineret in eadẽ tutela qõ eſſe nõ dꝫ vt dicebat. certe nõ valet eius excuſatio. Ai.

e ¶ Romanꝰ. nã nec ipſe fideiuſſor: nec mgistratꝰ cõputat tale onꝰ i numero triũ tutelarũ. vt. §. de tritu nup. l. ſi qs tutor. §. j.

f ¶ Ipſe. ſ. apulus.

g ¶ Re inuenia. Nec ẽ eius allegatio.

h ¶ Decreuit. hic incipit reſpondere.

i ¶ Petẽt⁹ ẽ. ille apulus.

¶ Si pegre. ¶ Casꝰ. Tu ſcis q̃ tuto. ꝛ q̃ ſciũt ſe datos debẽt ſe excuſare. certe ad hoc vt ſciãt ſe datos ſicq̃ admiſtrẽt aut ſe excuſet. magiſtratꝰ debent eis notũ facere intra. xxx. dies. ex quo dati fuerunt. Ai.

k ¶ Si peregre. i. abſites ſint tutores dati a prẽſide renũciãt magiſtratu.

l ¶ Magiſtratibꝰ. magiſtratꝰ defert noſa creãdo rũ p ſidũ nõ aũt ipſe dat niſi iuſſu p ſidũ. vt. §. e. l. diuus. ꝛ. l. ius dãdi. Itẽ magiſtratꝰ poſt dationẽ õniciat dato tutori ſtra xxx. dies. nã et tunc cur rũt tpa excuſatiõis. l. die rũ: vt l. ꝛ. j. de excu. tu. l. ſcire. §. q̃ nq̃ agita. ꝛ. §. ops. potuit etiã dari etiã abſens. vt. §. e. l. illud.

Magiſtatus iuſſu p ſidũ dat tutores.

¶ In loco originis datur tutor a iudice domicilij: alꝰ datur a iudice originis ſi in vtrocꝫ habeat bona. b. d. Bar.

Hermogenes. Lex. xxvij.

Apillo q̃ui tam rome q̃ in prouincia facultates habet: rerum que ſunt rome pretorꝰ prouincialiumᵇ prefesᶜ tutorem dare poteſt. Libertino tutores liberti dandi ſunt. ſed ſi ingenuus deſ: nec ſe excuſauerit[d] tutor perſeuerabit.

¶ Poteſt quis dari contutori ei pro quo tenetur. Bar.

Paulus. Lex. xxviij.

Romanus[e] apulus a iudice appellauerat: dicens ſe non debuiſſe dari in tutelam collegam ei quem ipſe[f] cuꝫ magiſtratꝰ eſſet nominaſſet ſuo periculo: ne ivna[g] tutela duplex periculum ſuſtineret: decreuit[h] iperator poſſe quem ꝛ fideiuſſorem pro tutore eſſe: ꝛ nihilominus tutorem dari: itaq̃ detentus[i] eſt in tutela.

¶ Tutoribus datis debet per iudicem infra triginta dies nunciari. hoc dicit Bartolus.

Idem. Lex. xxix.

Si peregre[k] agant qui tutores vel curatores dati ſunt: vt intra dies. xxx. notuꝫ bis a magiſtratibus[l] fiat[m] diuus marcus reſcripſit.

¶ Qui petant tutores vel curatores: ꝛ vbi petantur.

Titulus. vj.

¶ Mater tenetur filijs impuberibꝰ petere tutores ꝛ curatores non adultis. hoc dicit Bartolus.

Modeſtinus. Lex. j.

Matris ſolicitudo impetendis filio tutoribus[n] non etiaꝫ curatoribus obſeruatur: niſi quo caſu[o] impuberi curator petendus eſt.

¶ Pupillis petendi tutores ſunt a matre alꝰ prinatur ſucceſſione. ꝛ a libertis qui alꝰ puniẽtur: ꝛ alij agnati vel cognati poſſunt hoc facere. ſed ſi neglexerint non punientur. Hoc dicit cum pãn. l. ſequẽ. Bartolus.

Idem. Lex. ij.

Si minores[p] non habẽt eos qui ex legibus ſunt defenſores[q]: ſiquidem tutoribus indigẽt propter etatez[r] poſſunt petere eis tutores conſtitui cognati: et qui ſm affinitatem ſunt familiares parentum maſculorum ꝛ feminarum: poſſunt amici parentum ꝛ educatores ipſorum puerorum hoc petere. Alij quidez ex electione[s] vel voluntate petunt tutores. Sunt autem quidaꝫ quibus neceſſe ẽ petere tutores: puta mater ꝛ liberti. ex his enim quidam damnum patiuntur: hi autem et puniuntur ſi nõ petierint eos qui ex legibus defenſores ſunt: mater enim expellitur a legitima filij hereditate: quaſi exiſtens indigna accipere hereditatem legitimam: negligens ei conſtitui tutorem. Et non ſolum ſi non petierit cum qui admitti: ſed ꝛ ſi pictatis gratia petierit cum qui dimitti poterat. deinde dimiſſo eo vel abiecto alium non petierit rurſum vel ex ſtudio malos petierit. liberti autem ex his cauſis accuſati apud preſidem puniuntur vt emendentur: ſi apparuerit vel propter negligentiam: vel propter maliciam non petiſſe. quæ autem de matre dicta ſunt oſtendunturꝫ in epiſtola diui ſeueri cuius verba ſubiecta ſunt.

Idem. Lex. iij.

Iuus ſeuerus cuſpio ruffino. Omnem[t] me rationem adhibere ſubueniendi pupillis cũ ad curam publicam pertineat liquere omnibus volo: ꝛ ideo mater que vel non petierit tutores idoneos filijs ſuis: vel prioribus excuſatis reiectiſve non confeſtim aliorum nomina ediderit: ius non habeat vendicandorum ſibi bonorum inteſtatorum filiorum[v]. et apud paulum libro. vij. ita reſcriptum eſt.

¶ Qui litigaturus eſt cum pupillo non debet ipſe petere tutorẽ ſed alijs nunciare: quibus negligentibus iudici debet referri. hoc dicit Barto.

¶ Siquidem aliquis vel ſenator vel legatarius vel aliam neceſſariam habeat aduerſus pupillum perſecutionem: ipſe quidem non petet tutorem pupillo: ſed eos qui petere poſſunt rogabit petere: vel ſi hi neglexerint: tunc accedens ad preſidem hoc ipſum dicet: vt conſtituto tutore legitimo[x] ea aduerſus pupillus mouea tur perſecutio. hec quidem de tutoribus.

¶ Minores petunt ſibi curatores per ſe vel per procuratorem. b. d. Bar.

¶ Curatores autem ſibũ ꝑſis petent minores[y] ſiquidem affuerint per ſeipſos: ſi autem abfuerit aliquis eorum petet per procuratorem[z]. Si autem alius petere curatorem poteſt minori queſitum eſt: ꝛ vlpianus egregius ita ſcribit: q̃ decet alium ei non petere

m ¶ Fiat. ſcꝫ tutoribus abſentibus.

¶ Qui petãt tutores ꝛc. ¶ Inepta tituloꝫ ordinatio: cuꝫ titulus debuit precedere precedentem titulum.

Matris. ¶ Casꝰ. Mortuus ẽ maritus titie ꝛ reliqt filiũ puberẽ, certe illa titia mater dꝫ petere tutorẽ eidem impuberi: etiã curatores ſi neceſſariꝰ ẽ. ſi aũt ẽt adult⁹ ille filiꝰ nõ tenet ei petere curatorẽ, ſciaꝫ etiã q̃ q̃dã ſunt q̃ poſſunt dicto impuberi petere tutorẽ nõ eſt tenenꝫ quos nominat l. ſequẽs. reliq̃ leges vide per teipſum. Ainia.

n ¶ Tutoribus. vt. C. eo. l. matris pietas.

o ¶ Quo caſu. vt. §. ti. j. l. curator. ꝛ. l. in omnez. ꝛ. §. de teſta. tu. l. iij. ꝛ §. tute. l. ij. §. ꝛ. l. ſolet. et j. de excu. tut. l. diuus. §. penul. ꝛ inſti. §. excu. tu. §. item qui. ꝛ. C. in q̃bus caſib⁹ tu. habẽ. tu. da. l. j. ꝛ. ij. Aſo. ꝛ. j. ad tertul. l. q. §. quid ſi curatores. Accurſius.

p ¶ Si minores. Hec lex ex græco trãſlata eſt in latinum.

q ¶ Defeſores. i. tutores vel curatores.

r ¶ Propter etatez. quia pupilli ſunt.

s ¶ Ex electiõe. i. ſpõte ꝛ ſubaudi alij ex neceſſitate: ꝛ hoc ſubijcit ſunt aũt ꝛc. nõ eſſi eſt dicẽdũ q̃ affines ꝛ amici ex neceſſitate hoc faciãt: ſꝫ nec etiaꝫ cognati. nec obſtat. C. de legi. here. l. ſciãt. q. illud. Itellige in agnatꝫ ꝛ illis q̃bus deferẽt legitima hereditas ab ꝛteſtato vt ipi habeãt neceſſe petẽ ſicut ꝛ mater ꝛ liberti. naꝫ nõ põt dici q̃ ſoli mater ꝛ liberto iponat hec neceſſitas. vt. d. l. ſciant. ꝛ. j. ad tertul. l. ij. §. qd ſi nepotibus vbi de auia dr. ſed hodie in cognatis videt idẽ. qõ ꝛ agnatis. vt in auſ. d. here. ab ꝛteſta. §. ex his. colla. ix. ꝛ ſti prioriuꝫ dicẽ perdere nõ ſequẽtes. vt. j. ad tertul. l. ij. §. fina.

t ¶ Iuus. Omnem. quidã nõ habẽt precedentia: ſed hic incipit. l. diuus pius ꝛc. ꝛ totuꝫ eſt inter pretatio gre ci. Accur.

v ¶ Filiotũ. j. ad tertul. l. ij. §. ſi mater.

x ¶ Legitimo. id eſt legitime. vel dic etiã datiũ dici legitimum. arg. j. de verb. ſigni. l. lege. ꝛ facit C. eo. l. filius.

y ¶ Minores. pupilli et adulti. ſic accipitur minores. ſ. in princi. huius. l. Accurſius.

z ¶ Per procuratorez. ſi habet tutorem vel curatorem aliquem: dic eius auctoritate conſtituꝫ. vt. C. de procura. l. neq̃. naꝫ datur curator habẽti

* Dic ſti verũ q̃ ad inteſtati ſucceſſionẽ non q̃ ad alias ꝛm bar. poſt gl. in. l. cuꝫ ita. §. ſi. ver. an ſo hodie. j. de lega. ij.

UNIVERSIDAD DE SEVILLA

tutorem. vt. ſ. de tute. l. ſolet. ⁊ habenti curatorem. vt. ſ. titu. j. l. vĕtris. Sed quid ſi non habet tutorem vel curatorem cuius auctoritate ordinetur? Reſpon. petet per ſe. ſed quidam dicũt q. l. illa necꝯ. loquitur quãdo conſtituitur procurator ad aliquam cauſam ordinarie agendam non ad vnum factum: vt hic. vnde ⁊ ipſe minor in hoc habet legitimas perſonam. vt hic dicit.

a ¶ Sibypſi. ergo infanti non pot dari. vt. ſ. de tu. l. qui hꝫ. §. ſi pupill⁹. ⁊ facit. j. l. proꝛi.

b ¶ Uratorem. Uideri. vt ⁊ ſ. pri. rñ. Sed contra. ſ. de procura. l. mutuo. §. is qui. ſed dicꝯ no. ſ. de tute. l. qui habet. §. j.

c ¶ Eum. ſ. tutorem.

d ¶ Qui petit. ſ. curatorem. Accur.

e ¶ Judiciũ. j. petitionẽ. ⁊ facit. C. q admi. ad bo. poſ. l. bonorum.

f ¶ Debere. C. ſi mater l dẽti. promi. l. fina. contra. Sol. illud i petitione tutoris quod ex neceſſitate facit boc curatoris quod non ex neceſſitate. vt. ſ. l. j.

g ¶ Ui qualitercũq. Non habẽt. vt. j. ti. j. l. tutores. §. qui ſe. q̃ eſt ꝫ. Solu. ibi geſſit. hic non. Ꝫtẽ ibi non erat tutor: hic erat: ſꝫ excuſationem habebat.

h ¶ Decreto. Etmagiſtratũ. als magiſtratũ. als magꝯatum. ⁊ facit. ſ. ti. j. l. vbi. ⁊ no. q ad vltimã partẽ rubrice reſpicit Bler. Uel dic q de vltima parte nihil in nigro ponitur: ſed. C. vbi pe. tu. ſicꝯ. C. de reli. ⁊ ſump. fu. ⁊ alec lu. ⁊ nihil ó vltima parte dicit.

i ¶ Redendũ eſt. C. ſi firmari. ó hoc dicvt. ſ. de cõfir. tu. l. ij.

k ¶ Excuſatur. Cõtra. j. ad tertul. l. ij. §. qd ſi nõ oẽs. Solu. hic relig ſufficiunt: vt hic. ibi non.

l ¶ Eldiungi alios. quod fit qñ tutor vſculo neceſſitudinis iungit pupillo. vt. j. de ſuſpec. tu. l. ſi tutor. Accur.

m ¶ In ſententiaꝫ. ⁊ erit eadẽ pena. vt. j. de verb. ſignu. l. noꝫs. §. j.

n ¶ Bonorum. ſunt enim multe vẽdicatiões: petitio hereditatis directa ⁊ vtilis ⁊ rei vendicatio. p ſingulis ſed non repellitur a ſingꝯari fideicom. vt. j. proꝛi. §.

o ¶ Filiorum. ſi impubes moriat. vt. C. ad tertu. l. mater.

p ¶ Ex alieno. ſ. mariti. ſic ergo nõ ob. l. C. de legi. here. l. ſciãt. q ibi excludit ab intestato. Sed contra ad bunc. §. C. ad tertul. l. oẽm. Sꝫ ibi magis dellquit mater. quia transit ad ſcõdvota. ⁊ ió in ſubſtitutione punit. vel forte ſecus in ſimplici legato vel fideicõmiſſo Ꝫ in ſubſtitutiõe vniuerſali. vt i bi ſm Bꝯo. ⁊. W. Tu dic q fuit relictũ in caſum pubertatis. quod patet per condictiones hic inſertas quo caſu ceſſatum a pena erat. vt. ſ. proꝛi. diꝛi. ſi ergo ſimpliciter eſt relictum amittit. argu. j. de excu. tuto. l. amiciſſimos. Item contra. j. ad ſilt. l. propter venem. §. j. Sed ibi dolus: hic negligentia. Item alio caſu loquitur. Accurſius.

sed ipſum ſibꝯpſi[a]: et apud paulum libꝯo. ix. reſponſorum ita relatum eſt.

¶ Tutor non poteſt petere curatorẽ pupillo. et qui legitime non petierit tutorem pro non legitimo habetur. Hoc dicit Bartolus.

Paulus. Lex. iiij.

Uratorem ignorãte nec mãdante pupillo non recte ei a tutore petitum videri[b] periculum q̃ eorum que curator non iure datus geſſiſſet: non ſine ratione eꝯ[c] qui petit[d] cogendum agnoſcere: et alia parte eiuſdem libꝯi ita reſpondit. Si matris iudicium[e] pꝛinceps ſecutus curatores filie eius dederit: periculum adminiſtrationis eorum eam reſpicere debere[f].

¶ Remotus a tutela non tenetur alium petere. h. ó. Barto.

Paulus. Lex. v.

Ui qualitercunq̃ dimiſſi ſunt per excuſationem a tutela: neceſſe non habẽt[g] petere pupillis tutorem: vt ait Scue. ⁊ Anto. conſtitutio.

¶ Nota q̃ decuriones poſſunt dare aliquem iudicem tutorem. Bar.

Paulus. Lex. vj.

Decreto decurionum ⁊ magiſtratum[h] curatorem dari poſſe reſpondi.

¶ Mater que tutorem non petijt confirmari vel in locum excuſati aliam dari cũ alius non ſupereſſet perdit ſucceſſionem filij: non id quod ei debetur ex teſtamento mariti. nec ſibi imputatur ſi vt ſuſpectum non petijt remoueri. Hoc dicit Bartolus.

Ulpianus. Lex. vij.

Redendum eſt et eam matrem conſtitutione contineri: que a patre non legitime tutores teſtamento vel codicillis datos filijs impuberibus non poſtulauit decreto confirmari[i]. ſin autem idoneis datis tutoribus pluribus vnus eorum vel deceſſit: vel temporalem excuſationem accepit: mater que propterea in loco eius alium non petit: quia numerus reliquorum adminiſtration: tutele ſufficiebat: incidit qui dem in verba conſtitutionis: ſed ſententia excuſatur[k]. Sed ſi ſuſpecto tutore pupilli accuſato decretum erit ei accuſato adiungi[l] alios. Mater eos quoq̃ petere debet: ⁊ ſi non petit incidit in ſententiam[m] conſtitutionis. Nec auter mater ab omni quidem bonorum[n] vendicatione inteſtatorũ filiorum[o] repellitur. Si vero maritus ei fideicommiſſum a filio reliquerit: cui mulier non petijt tutorem: ſi ſine liberis deceſſerit: vel ſub hac ipſa condictione ſi inteſtatus mortuus erit: fideicom. petitio que ex alieno[p] iudicio deſcendit non eſt peremptа. Que autem ſuſpectum tutorem non fecit: nec verbis: nec ſententia conſtitutionis in penam incidit: q̃ eiuſmodi facta diijudicare et eſtimare virilis[q] animi eſt. poteſt etiam delicta ignorare[r] mater. ſatiſq̃ eſt eam petiſſe talem qui ex inquiſitione per pꝛetorem habita idoneus apparuerit. ⁊ ideo nec iudiciꝫ[s] eius ſufficit ad eligendos[t] tutores: ſed inquiſitio[u] fit etiam ſi mater maxime in bona pꝛopꝛia liberis ſuis teſtamento tutores dederit.

¶ De adminiſtratione et periculo tutorum vel curatorum qui geſſerunt vel non: ⁊ de agentibus vel conueniendis ab vno vel a pluribus.

Titulus. vij.

¶ Tutor cogitur adminiſtrare: ⁊ ad eum ſpectat periculum ex quo ſcit ſe datuꝫ. Hoc dicit Barto.

Ulpianus. Lex. j.

Erere† atq̃[v] adminiſtrare tutelam extra ordinem[w] tutor cogi ſolet ex quo ſcit ſe tutorem datum. ſi ceſſet tutor ſuo periculo ceſſat. id enim a diuo marco cõſtitutꝫ eſt: vt qui ſcit ſe tutorem datum: nec excuſationem ſi quam habet allegat: intra tempoꝛa[x] pꝛeſtituta: ſuo periculo ceſſet.

¶ Tutor poteſt defendere pupillum per ſe vel ei defendenti auctoꝛari pꝛout elegerit ipſe. ſed curator poteſt defendere adultum per ſe vel ei defendenti auctoꝛari pꝛout elegerit actor. Item tutor ⁊ curator poſſunt agere vel agẽtibus auctoꝛari pꝛout ipſi elegerint. hoc dicit. Et eſt ſolẽnis ⁊ magiſtralis caſus. Barto.

¶ Sufficit tutoribus ad plenam defenſionem: ſiue ipſi iudicium ſuſcipiant: ſiue pupilli ipſis auctoꝛibus nec cogendi ſunt tutores cauere[a] vt defenſores ſolent. Licentia igiꝯ erit vtrum maluerint ipſi ſuſcipere iudicium: an pupillum exhibere: vt ipſis auctoꝛibus iudi

q ¶ Uirilis animi. pot tñ ſi vult. vt inſti. de ſuſpe. tuto. §. conſequens.

r ¶ Ignoꝛare. ſecus autẽ ſi ſciuit. nam ⁊ pꝛetor poteſt errare. vt. j. ad tertu. l. ij. §. non ſolum. ⁊. §. ſequentibus.

s ¶ Judiciũ. i. vltꝛa matꝯis voluntas.

t ¶ Eligendos. id eſt dãdos. vt. j. ti. j. l. titium. §. a matre.

v ¶ Sed iquiſitio. vt. ſ. de confir. tu. l. j.

¶ De adminiſtratione ⁊ periculo tutorum ⁊c.

Erere. ¶ Caſus. Si tutor nolit adminiſtrare ſtoꝛ dꝫ eum preciſe cogere. Sed qd ſi ſtoꝛ eũ non cogat? certe nihilominus dimittit negocia ſuo periculo. Scõo dicit tutor tenetur defendere pu. in iudicio. ⁊ videtur bene defẽdere ſiue ipſemet recipiat libellum in ſua perſona: ſiue faciat recipere pu. ⁊ ipſe auctoꝛitatem pſtet: non cogitur tutor ſatiſdare ó iudicato ſoluendo. ſi aũt pupill⁹ eſt infans vel abſens. tñ ipſe tutor dꝫ recipe libellus. Quid in curatore adulti adultũ defendente? certe actor habet electionem cui det libellum adulto pꝛeſente ſi aũt eſſet abſens ſoli curatori det libellum. Quid econtꝯ ſi tutor vel curator pu. velint ꝛuenire debitores pupillorum vel adultorum? certe habẽt electionꝫ tutores vel curatoꝛ. vtruꝫ ipſimet dent libellum vel faciant dare pupillum vel adultuꝫ cũ eorum auctoꝛitate. Ari.

x ¶ Atq̃. pto id eſt. ⁊ dic ad gerendũ accedere. ne ſit contra. j. e. l. ita autẽ. §. geſſiſſe.

y ¶ Extra ordinem. Id eſt officio iudicis: ⁊ captis pignoꝛib⁹. vt inſti. de ſatiſda. tuto. §. penul. vl mulcta indicta ſeu bãno. vt. ſ. ſi quis ius dicen. non ob. l. vnica. in prin. ⁊ facit. j. ó mune. ⁊ bon. l. ſi quis. ⁊. C. de ſuſpec. tuto. l. ij. ⁊. ꝫ. deve. inſpi. l. j. §. quid ergo.

z ¶ Tempoꝛa. que ſunt. j. de excuſa. tut. l. qnqua ginta. Sed contra. j. de auct. preſtan. l. ſi tutor. Sol. vt ibi. Ꝫtẽ facit. j. eo. l. ita autem. §. fi. ⁊. l. ſeq. ⁊. l. qui iuſſus. ⁊. C. eo. l. ⁊ ſi ceſſet.

† In quãtũ l. iſta inuit tutorẽ cogi offo iudicl admiſtrare ex quo ſcit ſe datus tutorẽ. limita bis p ter. in l. j. l. rem pupilli ſal. fo. ſicꝯ vt pꝛoceda ꝛ qs ó dſ poſtq̃ ſatiſdedit ⁊ iura uit ſe bñ et vtilit geſtu rũ: defenſu rũq̃ pupillũ poſtq̃ ei decretũ adminiſtratione. vt plene p Ant. coſe. in ſingu. ſuis. ver. tu tor. inci. tutor debet inſtrumen. exprimere.

a ¶ Tutores cauere. ſcilicet iudicatum ſolui quam pꝛeſtãt defenſores. vt C. eod. l. fina. §. defenſionem. Item nec de rato. vt. C. eo. l. tutores debitum. niſi

UNIVERSIDAD DE HUELVA

tum. nisi ſz quod dicit. j. eo. l. vulgo. ſed actor ab eis cõſtitutus caucat. vt. j. rem ra. ba. l. actor.

a ¶ Suſcipiat. qõ poteſt. pdeſſe: vt p lit. cõteſt. factam cũ pupillo tutore auctore fiat interruptio ſpcriptionis. pupillus enim reſpondebit. vt. C. de auctor. preſtan. l. clari. ⁊ in eius perſona poterit concipi libellus. ſed tũ tutor de calumnia iurat. vt. C. de iura. cal. l. ij. §. quod obſeruari. nam illa. l. clarum. ⁊ illa de iuramẽ. calũ. ſunt iuſtiniani. ⁊ concipiunt ẽba iuramenti in perſona tutoris. qz ipſe videt agere et reſpondere cũ adulto ⁊ ſtat. vt. C. de vete. iur. enu. l. i. §. ola enim. olim tamẽ non iurabat de calũnia in ſingulis capitulis. vt. C. de iura. calum. l. ij. §. fin. miſi in certis caſibus. vt in no. oper. nun. vt. j. de no. ope. nun. l. de pupillo. §. qui opus. ⁊ in dam. infec. vt. j. de dam. infecto. l. qui bona. §. qui alieno. ⁊ in delatione iuramẽti. vt. ã. de iureiurã. l. iuſiurãdũ. §. q iuſiurandum. ſed p iuſtianiũ cepit iurari i omni capſo et ſine periculo in cã. vt. C. de iura. calũ. l. j. tertio p eundẽ iuſtiniaũ tũ ſtatuit: vt in auf. de bis q ingre. ad ap. §. fi. col. v. Alij diſtinguũt alr a q̃ ſit pſtandum h. vt no. C. de iura. calum. l. ij. m glo. hoc dicunt ⁊c. in filio dic vt ibi notat in alia glo. q incipit: vt pater in bonis ⁊c.

b ¶ Nõ poſſunt. vt minorib⁹. vij. an. vt. C. de iur. delib. l. ſi ifanti. et. j. pri. bi enim ſm Alſo. in ius vocari non debent. vt. ã. de in ius vo. l. qſqs. l pri. ⁊ de condi. fur. l. ij. ⁊. C. q le. per. l. fi. in fi.

c ¶ Abſunt. j. ead. l. §. in abſentibus.

d ¶ Suſcipiant. ꝓpoſita a tutorib⁹ nomĩe pupillo rum querela. Bug.

e ¶ Auctoritatẽ preſtent. pupillo in ius vocato et ſe defendenti: vel ipſe tutor conueniatur. vt. ã. §. licentia. Accur.

f ¶ Licentia. videt notari differẽtia inter pupillũ ⁊ adultus. vt primo ca ſu ſit electio ex parte minoris. vt. ã. §. licẽtia. ſcbo ex pte actoris vt h. Sz certe multo magis hic videt eſſe idẽ qõ. ã. vnde dic licẽtia ẽ vocare adultum ſi ipſe velit rnẽdere. nam ⁊ curator poteſt.

g ¶ Ut ipſe litez. ſi curator vult. naz adultũ põt exhibere ⁊ auctorari. vt. ã. in pupillo dictus eſt.

h ¶ Non denegari. §. qñ pars minoris conuenitur: nunc qñ agit.

i ¶ Ex pſona ſua. i. curatoris noĩe tñ: vt ſubijcit. vt. C. e. l. debitoribus.

k ¶ Proſpectu. i. vt ſic proſpicat officio ſuo.

l ¶ Facientibus. pupillis vel adultis. ⁊ facit ad banc. l. C. de bo. que lib. l. ſi. §. i. ⁊. §. ſinaũt ſecundo. ⁊. §. ſin autẽ puerilis.

¶ Si tutor. ¶ Caſus. Titius creditor: pu. egit cõtra tu. ei⁹: ⁊ cõdẽnatus fuit tutor. poſtea fuit finita tutela. certe ſnia mandatur erectioni in bonis pu. ⁊ nõ in bonis tutoris. Quod aũt diri in pu. executionem fieri. fallit in vno caſu. ſ. qñ abſtinet ab bereditate ex qua deſcendit actio mota cõtra tutorẽ pdictũ. ſiue aũt abſtineat pupillus a dicta hereditate ſiue non: certe nõ fit executio in bonis tutoris. nec etiã in bonis fideiciõ. quo? dederit creditori tutor de iudicato ſoluẽdo: licet eos dare nõ teneret. ⁊ idẽ eſt e contra ſi cõdẽnatus fuit aliquis tutori.

m ¶ Condẽnauerit. i. cõdẽnari fecerit pupilli debitores. fic. ã. de his qui no. infa. l. furti. §. mandati. ⁊. C. de ſac. fan. eccle. l. iubem⁹. §. is quoqz. ⁊. ã. ſi pars bere. pe. l. cũ multi. in fi.

n ¶ Datur. etiã durante tutela: vt hic dicit ſm quoſdam. Alij dicunt de muz finito officio trãſferri actionẽ in pupilli. vt. ã. ſi quis can. l. fi. ſed ⁊ ſm eos vtilis dat in minoriẽ etiã durãte officio: vt hic dicit. conſtat enim transferri. vt no. C. de iura. calũ. l. ij. in glo. que incipit: ſed ad quid.

o ¶ Obtulit. nõ eſt põt dicẽ ſe liti offerre cũ h faciat ex neceſſitate. vnde ſecus eſt l. procurator q ſe liti offert cũ ad hoc nõ cogat/ſed ſpõte faciat. vt. ã. de procu. l. ſi procurator. §. fi. ⁊. l. plautius. ſic ⁊ in contractu differunt: qz tutor non tenetur finita tutela. vt. j. qñ ex fac. tut. l. pon mortẽ. §. fin. ſed. pcurator ſic. vt ã. de procu. l. procurator qui. et facit. j. de re indi. l. iuij. ⁊. C. quãdo ex fac. tuto. l. j.

p ¶ Propter infantiam. quibus caſib⁹ eſt neceſſe vt ipſe iudicium ſubeat. vt. ã. l. pri. §. ita tamen.

q ¶ Satiſdedit. creditoribus pupilli de ſoluendo ad certũ diem. non dicaſ indicatũ ſolui: vt. ã. l. pri. §. nec cogendi.

r ¶ Abſtinuit. per integrum reſtitu. ſatiſdando enim videbat adijſſe: vt C. de iure delibe. l. ij. et h ſi erat infans: alꝯ actus ⁊ voluntas pupilli eſt neceſſaria. vt. C. de iure deliberandi. l. potuit. Sz quid ſi circa aditionem tutor prędicto modo ſatiſdederit.

s ¶ Eius. ſ. tutoris.

t ¶ Quẽadmodũ ipſi. ſcilicet tutori qui reſtituitur q̃ſi leſus ſit pupill⁹ m eo q̃ ſatiſdatum eſt ei⁹ noĩe cui ſatiſdandũ non erat: ⁊ ad hunc vltimum ⁊ pe multimũ caſum facit. j. de acq. here. l. ſi pupillus. et ã. de pcu. l. ſi minor. ⁊. ã. ſi qs cau. l. ſi. Sz 5. ã. de mino. l. in cauſe. j. ⁊. C. de fideiuſ. mi. l. ij. fol. vt ibi.

v ¶ Vel. p infante. i. minore. vij. an. vt. ã. l. i. §. ita tamen. ⁊. C. de iu. de li. l. ſi infanti.

¶ Si plures. ¶ Caſus ¶ Iudex dedit cuidã adulto plures curatores. certe qõ vnus ſolus facit ratũ eſt. ⁊ idem eſt in curatorib⁹ pluriḃ⁹ furioſis. nãqz ⁊ ptor ſolet vnuz de cernere. Itẽ ſi pr vl auus q̃ dedit plures tutores filio iubeat vnuz ex his ſolum adminiſtrare. ille ſolus adminiſtrabit. ⁊ idem eſt ſi inutiliter dedi tutores pater ⁊ vno iuſſit gerere ⁊ pretor eos poſtea confirmauit. Alij ergo non adminiſtrantes vocabuntur honorarij: ⁊ teneburtur demum ex cuſſis facultatibus eius qui geſſit. ⁊ iſti non gerẽtes bene debent inſpicere qualiter adminiſtret gerens. ⁊ ſi eſt pecunia l bereditate debent curare vt deponatur ad prediorum comparationem. illud tamen quod dictũ eſt cõmitti tutelam illi tutori cui pater commiſit. fallit in trib⁹ caſibus: qui plane multa dicunt. ⁊ quod diri in tutoribus habet locum in curatoribus. Quid ſi pater non dedit vni: certe facit et hoc: qz vtilius eſt pupillo. aut maior tutorum vnũ ex ſe eliget qui ſolus adminiſtret: quãdo ipſi omnes tutores concordant. qz vnus ſolus adminiſtrabit. ⁊ in eodẽ caſu ſi ipſi tutores nõ decernant quis adminiſtret: ipſe pretor decernet. Si autem omnes volunt adminiſtrare debent audiri. ſed ſi velint iter ſe tutelam diuidi audiendi ſunt. ⁊ poſtq̃ diuiſa fuerit vnus non debet attingere de parte alterius. immo exceptiõe repelletur. cuz. l. ſequenti. Aiuianus.

r ¶ Curatores. alꝯ curatorẽ. alꝯ curationẽ. alꝯ curam.

y ¶ Decernet. vt tamẽ caueat ceteris. ⁊ ſic adminiſtret ſol⁹ ſed ſi nõ decernat tamẽ q̃ vnus fecerit ratũ eſt: qr videt alius cõſentire niſi diſſentiat. vt. j. de cura. fu. l. conſilio. §. pe. ⁊ fi. ⁊ facit. C. ſi vnus ex plurib⁹. l. j. ⁊. j. ea. l. §. qõ in tutoribus. ⁊. §. apparet.

z ¶ Putauit. vt inſti. de fatiſda. tu. §. j.

a ¶ Teſtamento. minus legitime facto.

b ¶ Confirmauit. qõ debuit. vt. ã. de confir. tu. l. ij.

c ¶ Honorarios. Sed cum iſti teneantur rationes ab alijs exigere. vt. j. ſubijcit. ergo non ſunt honorarij: vt. ã. de teſta. tute. l. iure noſtro. §. j. q̃

Liti ſe nõ offert q̃ ex neceſſitate ſubit.

† Inquãtũ dicit b ter. cõmitti vni ex plurib⁹ tutoribus vl curatoribus ad miniſtrationes limitatas p. l. legitimas. §. in legitimis. ã. de legit. tu. to. ſcz vt intelligat hec l. primiori et magis ad ſecto pupilo committi administrationem.

† Sicut ht cõuenire debitores eius pſona: ſic eidẽ põt ſine periculo ſolui. bar. l. q ſi forte. §. dd ergo. j. de ſol.

est cõtra. Sol. improprie dicitur hic honorarius. Vel hic q̃ ibi administrabat cũ alijs 7 etiam ratione ab eis exigere debebat: hic non administrabat. 7 dicquare dicitur honorarius. vt ibi no. 7 facit. j. de sol. l. quod si forte. §. i. vbi dicuntur tria genera tutorum.

a ¶ Redundare. si habeas non bene est: nam redundat: vt 7. j. subijcit. et ff. de ritu nup. l. si quis tutor. §. quid ergo si bono ris causa. prius conuento alio. vt. C. si tu. nõ gest. l. j. de pericu. tuto. l. j. et etiã magistratu fm nos. si habeas fine non dic. f. ad presens. redundat tamen prius conuento alio 7 magistratu. fz videtur q̃ possit eligere etiam nõ gerentem prius. vt. j. de cur. bo. dan. l. ij. §. fina. Solu. ibi in curatoribus rerum /hic in tutoribus vel curatoribus personarum. Vel ibi a creditoribus hic propter gestionẽ fm. ¶. Vel illa fm istaz vt ibi no.

b ¶ Exigere. extra iudicium. nam in iudicio non potest durante tutela con tutore: sed aliter in curatoribus distinguit. vt. j. eo. l. cuz plures. 7. l. actõ. 7. l. cũ curatore.

c ¶ Ad predionum. sic. j. eo. l. ita autem. q̃ huic. §. continuatur.

d ¶ Ostendimus. hoc. §.

e ¶ Ignorante. si enis cõperisset: verisimile est q̃ mutasset. 7 facit. §. de testa. tute. l. pater. 7 de confir. tu. l. vtilitate. Azo.

f ¶ Adiungendos. propter late diffusum patrimoniũ. vt. C. in qui. casi. ba. tu. l. propter. 7 quando q̃ iungunt cõtutores. vt. j. de ercu. tu. l. ppter. 7. §. de tute. l. si. §. tutor.

g ¶ Secuti. sic. j. eo. l. quidam. §. vsq; adeo.

h ¶ Apparet igitur. incepitiue/nõ illatiue. vel dic illatiue: quia compoban do voluntatem patris in hoc: vt hic. 7. §. l. j. §. j. fatis videtur velle per vnũ geri: etiam si pater non dixit.

i ¶ Administret. cum pr̃ hoc dixit quippe. 7c.

Versus. k ¶ Facilius. vñ versus.
Segnius expediunt com
missa negocia plures. et
facit. j. de no. ope. nun. l.
Stipulatio. §. penul. 7. §.
eo. l. i. in prin. 7 in auf. de
here. ab intesta. §. ex his.
col. ir. in fi. et. §. de ong.
iur. l. ij. §. nouissime. 7. j.
de cura. fur. l. cui bonis.
§. fi. 7 institu. de satisda.
tu. §. i. 7. §. de exerci. l. ij. 7. j. eod. l. decreto. §. fi. Accur.

l ¶ Molet. Sciliet electus.

Maiori parti standum est. m ¶ Ita grat. Potest etiã cogi electus. vt. §. e. l. i. in prin. Et no. etiãma ioti parti fore standum. sic. §. de pac. l. 7 suũ. §. fin. 7 de ven. inspi. l. i. §. i. 7 j. de sepul. vio. l. ij. §. si plures. 7. j. d̃ reg. iu. l. aliud. §. referk. 7. j. ad mu nici. l. quod maior. 7. §. q̃ cuiusq; vniuer. l. nulli. 7. §. deposi. l. si plures. q̃ d̃ iudi. l. fi. 7 de iureiu. l. iusiurandũ. §. si de q̃litate. 7. C. de nupt. l. j. 7 facit. j. de leg. i. l. huiusmodi. in fi.

n ¶ Conuocari. sic l auf. de here. ab intesta. §. pe. in fi. col. ir.

o ¶ Eis omnibus. sic. §. de legi. tu. l. legitimos. §. pe. in fi. §.

p ¶ Distribuatur. a pretore. 7 facit. j. eo. l. actus.

q ¶ Vel in partes. Diuisa. f. pretore auctore.

r ¶ Pro ea parte. vnusquisq; tamen ex omni causa etiam quam non administrat conuenit. vt. j. eo. l. inter. in fi.

s ¶ Non administrat. Illud tñ no. q̃ si causa est agẽda in regione mihi deputata pro rebus tibi cõmissis illam ego prosequor. vt. j. eod. l. tutores q̃ post. §. heres. nisi i tua regiõe agere possis. vt. j. e. l. tituũ. §. tutores. Azo. 7 facit ad. l. istam. C. si ex plu. tu. l. ij. 7 de auct. prestã. l. fi. 7. de peri. tu. l. ij. 7. j. e. l. si duo. in fi.

Ita aũt. ¶ Casus. Dictum est. §. l. iij. §. 7 si pecunia. q̃ tutores debẽt deponere pecuniaz pupillarem ad predioruz comparationẽ. que autez summa debeat deponi/ plane hoc dicit lfa vsq; ad. §. gessisse. ibi aũt ponit talis casus. Dictum est. §. e. l. i. in princ. q̃ tutor solet cogi gerere: nunc dicit q̃ si incipiat gerere etiã aliqd modicum: non habet locuz coactio. sed si desinat gerere postẽ incepit / poterit remouere vt suspectus. Quid si tutor mãdauit curãdã extraneo tutelã gerendã? Certe aut ille extraneus administrauit aut non. primo casu tenetur tutor pupillo finita tutela directa actione tu. secundo vtili.

¶ Debitor. Si debitor meus gerat tutelam filij mei debet a se exigere: et si non fecit tenetur ac. tutele. Secundo dicit q̃ pupillo pubere facto tutor eius quondam debet eiz admonere vt petat sibi curatorem: 7 si nõ faciat etiaz de hoc omisso tenet acti. tutele. Tertio dicit. Curator adulti litez incepit noẽ ipsi? adulti pendente lite finita est cura. certe tenetur curator finire dictam litem/ nisi reddiderit rationem adulto quondã. 7 reddiderit instrumenta dicte cause. et si non perficiet litem tenetur ob hoc act. neg. gest. etiã si iam actum erat oicta act. contra eum. Vli.

t ¶ Ita aũt. hec cõtinuat cum superiore. l. ij. §. fi. in fi. §. Azo.

v ¶ Ager possit. Post depositionem enis pecunie comparari ager dz: q̃ ñ neg̃ exerit l vsuras astrũgitur. vt. j. e. l. tutor q. §.

exercet 7 excipit: ne per multos tutela aspergatur.

¶ Tutores possunt vni ex eis administrationez committere vel omnes simul gerere vel diuidere. b. d. Bar.

¶ Si non erit a testatore electus tutor aut gerere nolet: tunc is gerat cui maior pars tutorum tutelam decrecuerit. pretor igitur iubebit eos conuocari: aut si non coibunt: aut coacti non decernẽt: causa cognita ipse statuet quis tutelam geret. Planc si non consentiant tutores ptori: sed volũt oẽs gerere: quia fidez non habent electo: nec velint succedanei esse alicui periculi: dicendũ est ptorẽ permittere eis oib̃o gerere. ¶ Item si diuidi inter se tutelam velint tutores audiẽdi sunt: vt distribuat inter eos administratio.

Idem. Ler. iiij.

Vel in partes vel in regiones: 7 ita si fuerit diuisa / vnusquisq; exceptione summouebitur pro ea parte vel regiõe quã non administrat.

¶ Dictum determinatur fm suam causam. b. d. Bar.

Idem. Ler. v.

Ita autez depositioni pecuniarum loc̃ est si ea summa contradi id est colligi possit vt com parari ager possit: si enis tam exiguam esse tutelam facile ꝓbat: vt ex nũmo refecto prediũ puero cõparari non possit: depositio cessat. q̃ ergo tutele quãtitas depositionem inducat videamus: 7 cuz causa depositionis exprimatur. f. vt predia pupillis cõparentur: manifestum est vt ad minimas summas non videatur pertinere: qbus modis pzefiniri generaliter non potest: cum facilius causa cognita p singulos possit examinari: nec tamen auferenda facultas est etiam minores summas interdum deponi postulare: si suspectos tutores esse videantur.

¶ Dessisse dicitur qui modicum attigit per se vel per alium: 7 si cessat vt suspectus poterit accusari: 7 qui non gessit tenet vtili. b. d. Bar.

si post. 7. l. si tutor constitutus. azo.

r ¶ Nũmo. i. nummis. vt. j. de verb. sig. l. in vsu.

y ¶ Quibus modis. i. predictis modis non possumus scire quantitatez pecunie deponende. sic. §. de testi. l. iij. §. i. 7 de vsuris. l. moza. 7 facit in aut. vt bi qui. §. pe. colla. vsj.

z ¶ Causa cognita. attento eo quanti sunt predia venalia: vel que suspicantur venalia futura.

a ¶ Per singulos. sez tutores.

b ¶ Postulare. f. cõtutores. vel dic quẽlibet de ppło q̃ perpẽsa pietate petit: vt in suspecto tutore. vt insti. de suspe. tu. §. consequens. Azo.

c ¶ Tutores. qui pecuniam pupillarem collegerunt.

Dessisse.

UNIVERSIDAD DE HUELVA 2010

a ¶ Gessisse. exponit verbum gerere quod est in prin. j. legis.
b ¶ Gessit. id est gerere inchoauit. ⁊ dic non ante. vt. j. de suspec. tuto. l. de eum. §. fina.
c ¶ Postulatio. quasi dicat actio tutele finita tutela tamen. non autē coacto. vt. ff. l. priori. ⁊. j. de aucto. tu. l. si tutor qui.

+ Concor. glo. ij. insti. c. de eo ⁊ ra. § recipi. ⁊ regula iuris. d. p aliū. de regu. iuris. vi.
+ Solue vt ibi pater fm Bar.
+ Dic q ibi in absentia vendidisse nō videt fs in p̄tia fic et d p aliūs facēs bar.
+ Dic fm bar. q fallit ibi: q adoptionē ē in administratiōe. vt. j. de manu. l. seruuo furioso. By.
+ Dic q ēt fallit ibi: q venia etatis dat rōne industrie quae magis appare cū petit se ēssū petere p aliū fm By.
+ Dic q nō est p/nec fm bar.

d ¶ Per aliū. + Ro. qui per alium facit ipse facere videtur. fic. ff. de eo quē gest. l. iij. §. fina. ⁊. l. nam ⁊ ferui°. ⁊. C. de negocijs gest. l. iij. et. j. de here. instituē. l. ij. ⁊. ff. quod cuiusq; vniuer. l. item. §. j. ⁊. j. de vi ⁊ vi ar. l. ij. §. de eicisse. Sed argu. contra. l eo. ti. l. cū fundū. ‡ ⁊ de contrahē. emp. l. q6 sepe. §. si qs. ‡ ⁊ ō adop. l. post mortē. §. i. ‡ ⁊. C. de bis qui vt. eta. impe. l. ij. + ⁊. j. de acqui. here. l. paulus respondit p pto curatorem. ⁊. ff. de transf. l. cuz bi. §. fi. ‡ ⁊. ff. ad. l. aquil. l. liber homo. ij. respon. Additio. Dic q̄ boc est pto/q: ibi vtercq; tenetur: vt ibi patet fm Barto.

e ¶ Vtili. scilicet entele q̄ mandauit: sicut qui non gessit. nam qui non gessit tenetur vtili non directa. vt. j. rem pu. fal. fo. l. non quasi. §. j. ⁊ ad boc. §. man. l. si procuratorez. §. si tutores.
f ¶ Actione. boc aptius notatur per exemplu. j. c. l. tres tutores.
g ¶ Qui. sz debitor.
h ¶ Tenebitur. si a se nō exegit. ⁊ sic prima actio conuertitur in actionez tutele: quia interfuit pupilli. vt. ff. de neg. gest. l. dinortio.
i ¶ Debuit. ergo ⁊ naturaliter solum debituz a se debet exigere. sed dic vt j. e. l. quotiens. §. item si temporali. ⁊. ff. de peti. hered. siue post. §. nustū. ⁊. j. de solu. l. stichum. §. aditio. Azo. ⁊ facit. ff. de negocijs gest. l. si pupilli. §. fina. ⁊. l. sinautem. ⁊. j. de tute. ⁊ ra. dist. l. si tutorem. ⁊. l. si post.
k ¶ Nō admonuit. Quid si admonuit et ipse nolunt: Respon. excusatur tutor quia fuiti adolescētes curatorem non acciptunt. vt institu. de cur. §. item. Azo.
l ¶ Admittatur. si habes per. d. dic. i. deliquatur: si sine. d. dic. i. ammonitio. si vis exponere admittatur. i. recipiatur. debet etiam esse. d. si exponatur. i. committatur. tunc potest esse sine. d. ⁊ facit ad hunc. §. ⁊ ad sequen. C. arbi. tu. l. tutor. ⁊ dic vt ibi not. ⁊. j. eod. l. a tutoribus. §. j. ⁊. j. de fideiuf. tu. l. j. ⁊. j. de tu. ⁊ ra. dist. l. si tutorez. ⁊. l. si tutor reipublice. §. si testamēto. ⁊. l. si tutor post. ⁊. j. eo. l. tutor qui. §. j. Accur.
m ¶ Post completum. bic est. §. sed quidam non habent.
n ¶ Consilio suo. f. tutoris quondam. Azo.
o ¶ Actum est. actione negociorū gestorum: secus in actione familie bercisunde. vt. C. de negocijs gest. l. iij. ⁊. ff. familie bercisum. l. si filia. §. familie. Azo. ⁊ facit. C. q pe. tut. l. admone. ⁊. C. vt cause post pu. assit tu. l. i. ⁊. j. de ap. l. negociorū. §. fi. ⁊. l. tutor. in fi. ⁊. C. de peri. tut. l. fin. ⁊ de iudi. l. ij. ⁊. j. eo. l. tutores. §. tutores. Accur.

Quidam. ¶ Casus. Testator dedit tutores filijs suis ⁊ dixit. nolo q̄ reddant eis rationem tutele. certe mhi lominus tenentur tutores de dolo. sed si testator vult eis remittere rationem: ⁊ q̄tum ad doluz ⁊ q̄tum ad omnia alia ita dicat. si quod damnum sustinuerint dicti tutores ex tutela filiorum meorum eis lego. ¶ Papinianus scribit. Pater dans tutores filijs ita dixit. Volo q̄ administretio cōstio matris pupillorum. certe non tenentur seruare hanc voluntatem. si tamen mater det eis bonum consilium bene facient si admittant. non solum autem in isto casu nō tenentur voluntatez testatoris seruare/sz etiā si alijs. vt littera dicit plane. ¶ Ex quo. Ex quo tutor scit se datū tutorē statim dz administrare. ⁊ si hoc nō facit tenetur: ⁊ nō facit viz quomodocunq; sciat modo. sed si dicat se nescisse. pupillus dz euz probare scisse. presumitur enim ignorantia. Azuia.

p ¶ Quidā decedēs. als lex. als. §. Accur.
q ¶ Anologistas. ab. a. quod est fine ⁊ logos qō est sermo q̄s nō teneant sermocinari vel rīdere. p ¶ gestione/ inde logista. i. rōnalis qui tenetur redere rationem qui vocatur procurator cesaris. vt C. de modo mulct. l. curator. vel fm quosdam a longe quasi remoti essent a ratiocinationibus.
r ¶ Jus publicum. sic. j. de lega. j. nemo. ⁊. ff. de testa. tu. l. iure nostro. ⁊. C. de cōdi. insti. l. ij. ⁊. j. de lib. ⁊ postlh. l. si ita. §. fi. ⁊ consonat huic. l. C. de transac. l. sub pretextu. et ff. de pact. l. si vnus. §. illud. ⁊ quod ibi not. ⁊. ff. de nego. gest. l. pomponius. vbi dicit nuda voluntas. ⁊. ff. de transac. l. qui cum tutoribus. in fi. Bug.
s ¶ Bmōi cautionibus. id est cautelis.
t ¶ Seferit. leui culpa nō dolo. vt in predicto casu ad quam leuem culpam fit bic relatio: idemq; ⁊ ei exprimat boc idē defunctus. nec enīz prestabitur ex causa fideicōmissi tutori quod dolo fecit: licet beeler inuat cōtrarium.
v ¶ Pater. als est. §. papinianus. als lex pater ⁊c. Azo.
x ¶ Mandauit. in testamento suo in quo eis tutores dedit. Azo.
y ¶ Eo nomine. i. q; matris cōsilio gesturi erāt.

Legista et anologista qui sint.

† Hūdē verbis vtif gl. in. c. cū dile ctus. sup ꝓ. constituti. extra de cōsue.

† Facit gl. ij. in. c. cum olim. in pn. extra de arbi.

Iulianus. Lex. vj.

Quidā decedens[p] filijs suis dederat tutores: ⁊ adiecerat eos quoq; anologistas[q] esse volo: ⁊ ait Julia. tutores nisi bonam fidez in administratione prestiterint damnari debere: q̄uis testamento comprehensum sit vt anologiste essent: nec eo nomie ex causa fideicōmissi quicq̄ cōsequi debebunt: vt ait iulianus: ⁊ est vera ista sententia. nemo enīz ius publicum[r] remittere potest huiusmodi cautionibus[s]: nec mutare formam antiquitus constitutā. † nāmque vero quodcunq; ex tutela qs senserit[t] ⁊ legari/ ⁊ per fideicōmissum ei relinqui potest.

¶ Si tutor iubetur gerere de q̄sito eius qui non potest esse particeps officij de bonestate illud requirit: sed non tenetur sequi sicut alīs quando a voluntate defuncti recedit. Bartolus.

¶ Papinianus libro. v. responsorum ita scripsit. Pater[v] tutelaz filiozum consilio matris geri mādauit[x]: ⁊ eo nomine[y] tutores liberauit: non idcirco minus officium tutorum integrum[z] erit: sed viris bonis conuenit[a] salubrez consiliuz matris admittere: tametsi neqz liberatio[b] tutoris: neqz voluntas patris[c] aut intercessio[d] matris tutoris officium infringat. † Usqz adeo autem licet tutoribus patris preceptum negligere / vt si pater caucrit ne quid rei sue distraheretur: vel ne mancipia[e] distrahantur: vel ne vestis: vel ne domus[f]: vel ne alie res que periculo subiecte sunt: tamen liceat eis contemnere hanc patris voluntatem[g].

¶ A tempore scientie periculuz est tutoris: ⁊ ignorantia presumitur nisi scientia probetur. Bartolus.

vel dic. i. nomine tutele. Azo.

z ¶ Integrum. q; ⁊ sine matre gerere possunt. vt. j. eo. l. titium. §. j. Sed ⁊tra est principiū eiusdē. l. titiū. sed ibi erat tutor ⁊ esse poterat ꝓsiliator. hic nō. vt. ff. de testa. tu. l. iure nostro. Et eodē modo rñ. ad. l. ff. de exercij. l. j. §. si plures. que est contra. vt ⁊ ibi diri.
a ¶ Conuenit. et bonestate. sic. C. de necef. ser. l. quidam. §. illo.
b ¶ Liberatio. facta a defuncto que nō valet: vt subijcit. ⁊. j. pori. §. ⁊. ff. pori. l. quidam decedens.
c ¶ Patris. qui sine ea voluntate gerit.
d ¶ Intercessio. id est interuēnus siue consilium. f. malū. Azo. ⁊ facit. j. pri. §. Accur.
e ¶ Mancipia. C. pro emp. l. ij. contra. Sol. ibi cū causa ⁊ salubre consilium. bic secus. vt. j. de leg. j. l. si filius. C. diui.
f ¶ Domus. que omnia olim vēdi debēbāt. vt. C. de admi. tu. l. lex que. circa prin. Accur.
g ¶ Voluntatem. Not. discedi quādoq; a voluntate. sic. j. vbi pu. edu. l. j. ⁊. ij. ⁊. ff. de confir. tu. l. pe. ⁊ de testa. tu. l. iure nostro. ⁊. C. eo. l. tutelaz.